

Előfizetési díj:

Negyedévre 1 frt
Félévre 2 frt
Egész évre..... 4 frt

Egyes számmal 20 kr.

Megjelen havonként kétszer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENÓ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség
és
kiadóhivatal

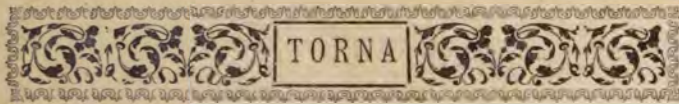
Budapest, József-körút
5. szám.

Kéziratokat vissza nem
küldünk.

Az „Achiles“ Sport-Egylet, az „Aradi Korcs-Egylet, „Magy. Testgyakorlók köre“ a „Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Bpesti, hegyvidéki turista-Egylet,“ a „Budapesti Korcsolyázó-Egylet,“ a „Budapesti Torna-Egylet“ a „Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,“ a „Debreczeni Torna-Egylet,“ az „Egyetemi Athletikai Club,“ „Első Magyar Vivő-Egylet,“ az „Érsekújvári Vivő- és Torna-Egyesület,“ a „Fertői Csónakázó-Társaság,“ a „Győri Csónakázó-Egyesület,“ a „Kassai Korcsolyázó-Egylet,“ a „Kolozsvári Athletikai Club,“ a Kolozsvári „Korcsolyázó-Egylet,“ a „Föv. Vivő-Club,“ a „Körmentdi Athletikai Club,“ a Kunszentmártoni Csónakázó-Korcsolyázó-Egylet,“ a „Magyar-Ovári Torna- és Vivő-Egylet,“ a „Marosvásárhelyi kerékpár-Egylet,“ a „Makói Torna-Egylet,“ a „Maros-Vásárhelyi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Lévai Torna- és Vivő-Egylet,“ a „Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,“ a „Maros-Vásárh. Torna-Egyl,“ a „N.-Bányai Torna és Korcsolyázó-Egylet,“ a „Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,“ a „Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,“ a „Nemzeti Hajós-Egylet,“ a „Neptun Budapesti Evező-Egylet,“ az „Ó-Becsei Kerékpár-Egyesület,“ az „Ó-Budai Torna-Egylet,“ a „Pécsi Athletikai Club,“ a „Pozsonyi Hajós-Egylet,“ a „Pozsonyi Torna-Egylet,“ a „Privigyei Korcsolyázó-Egylet,“ a „Rimaszombati Korcsolyázó-Egylet,“ a „Sátoralja-Ujhelyi Korcsolyázó-egylet,“ a „Selmeczi Akadémiai Athleta-Club,“ a „Soproni Korcsolyázó-Egylet,“ a „Szabadkai torna-Egylet,“ a „Szarvasi Korcsolyázó-Kör,“ a „Szegedi Csónakázó-Egylet,“ a „Szegedi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Szegedi Torna-Egylet,“ a „Székely-Udvarhelyi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Székesfehérvári Korcsolyázó-Egylet,“ a „Temesvári Korcsolyázó-Egylet,“ és az „Újvidéki kerékpár- (Bicycl-Egyesület,“ a „Pápai korcsolya-egylet,“ a „Torontáli korcsolyázó- és hajós-egylet,“ „Szegedi Kerékpár-egyesület,“ „Veszprémi torna-egylet,“ „Tordai korcsolyázó-egylet,“ „Budapesti Torna-Club,“ „Zombolyai atletikai club,“ a „Szászvárosi atletikai club,“ a „Szolnoki korcsolyázó-egylet,“ a „Budapesti polgári lövészegyesület,“ „Sportkedvelők köre“

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ő nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

TORNA**A testi nevelés uj iránya.**

Indiskréciót követünk el. Nyilvánosságra hozunk egy hozzánk intézett magánlevelet. Dr. Tóth Mihály a nagyváradai községi polgári iskola igazgatója írta ezt, ki meg fog ezért nekünk bocsátani, mert benne példát akarunk mutatni sok más iskola-igazgatónak, hogy kövessék őt a testi nevelés új irányának propagálásában. Ime a levélnek közérdekű részei:

— — — Szivesen üdvözlöm az önök munkásságát, az ifjuság testi nevelése körül, melynek magam is barátja vagyok.

A mi polgári iskolánk, a vidéki viszonyaink között igen szerencsés helyzetben van, mert kitűnő torna tanárral rendelkezik, Rátkay József ur személyében, s bár téli torna termünk igen nyomorúságos (valamikor húsfüstölő helyiségek voltak) de mégis szükségét pótol, nyári tornászatra tágas iskola-udvar, és a városhoz közel árnyas liget szolgál játszó terül; itt egy jókora gyűrű alakú tó van, közepén nagy szigettel; e tó csónakázó és korcsolya hely, ifjuságunk itt talál játszást, szórakozást, testedzést, üdülést.

A természetrajzot magam tanítom, s így mezei és erdei kirándulásokra minden héten van alkalma tanítványaimnak. Ez az ő boldogságuk. Ilyenkor összekötöm a hasznost a kellemessel; tanulunk, játszunk. Néha hosszab egy napos kirándulást is teszünk. E fáradságot soha sem sajnálom, mert tapasztalom az ifjuságnál a hasznost; nagyobb kedvvel tanulnak; szeretnek gyűjteni, s még fegyelmelni is jobban lehet, mert nagy büntetés ám, ha valamelyik egy kirándulásról kizáródik.

Nálunk az iskola épület rosz, tantermeink szűkek, setétek, egészségtelenek, de hogy tanulóink átlag még sem sokat betegeskednek, s hogy a múlt évi meg ez idei járványok tanulóinkat megkímélték — az iskola kedvezőtlen helyiségei dacára, kétségkívül nagy sze-

PALLAVICINI EDE ögróf.

repe van abban — a kellő sportnak is, miben tanítványainkat edzeni kívánjuk.

Ha minden iskola jó tornatanárral rendelkezne, s ha az ifjúságnak megadnók az alkalmat a kedvtelő, testedző s kellemesen szórakoztató időtöltésekre, nem lenne iskolai túlterhelés, nem lennének sáppadt beteges gyermekek, s a rossz hajlamokra is kevesebb idejük maradna.

Kollégáim gyakran panaszkodnak, hogy a tanulók sokat tornásznak, sokat korcsolyáznak, sokat csolnáknak s nem végzik jól kötelességeiket, megnyugtatom őket azzal, hogy inkább ezzel töltsék el az időt, mint szivarozás, gombozás, kártyázás, semmit tevés.

Nemzetünk elcsenevészne, ha alkalmat nem adnánk a testi fejlődésre! Bár nem halgathatom el, hogy a hiányos családi nevelése korai bűnökre csábíthatja az ifjút, mit semmiféle sport helyre nem javít, de mindazáltal helyes az, hogy az ifjúság testben rendszeres nevelést kapjon, mert kivételek mindenütt voltak, vannak és lesznek örök időnkig.

Az önök által követett irány a helyes, a talaj előkészítve van már erre mindenütt, csak kitartás, majd akadnak számosan segítők is. De a munka, melyet Önök végeznek, a nemzet haláljára érdemes!

Dr. Tóth Mihály
igazgató.

A tornatanárok fizetése a parlamentben.

A képviselőház tudvalevőleg a múlt héten tárgyalta a tisztviselők fizetését szabályzó törvényjavaslatot, a melyből a tornatanárokat — mint már multkor megírtuk — a pénzügyminiszteriumban kifejejtették. E tárgyalás folyamán szóba került a tornatanárok fizetése is s miután a vitának e részét — melyben Bernáth Béla, Apponyi Albert gróf és Csáky Albin gróf miniszter vettek részt, — egyetlen lap sem közli egész terjedelmében, mi itt közöljük mindhárom főlészóalást szó szerint a gyorsírói följegyzések nyomán:

Bernáth Béla: T. ház! A szőnyegen lévő törvényjavaslat hiányai az eddigi vita folyamán kellek ki lettek domborítva és így én most ismétlésekbe boesítokozni nem akarok; csupán azon visszataságokra és igazságtalanságokra akarok rámutatni, amelyek a tornatanárok helyzetére vonatkoznak és a melyek e vita alkalmával megerintve nem lettek. A tornászat fontosságát és a testnevelés szükségét már az 1868: XXXVIII. és az 1883. XXX. t. cikkek elismerték, midőn a testgyakorlatot a törvényhozás, kötelező tantárgy gyanánt törvénybe ígatta. Habár azóta 25 év múlt el, mégis azt kell tapasztalunk, hogy a tornatanárok fizetése mindeddig nem szabályozott és a szőnyegen lévő törvényjavaslat nem szabályozza azt, holott ezen javaslat intenciója éppen a fizetések szabályozása.

A tornatanárok még esküt sem tesznek s így nyugdíjban sem részesülnek és sokkal rosszabb helyzetben vannak, mint akár a hivatalosok; tetszés szerint bármikor elboesíthatók és jövőjükön gondoskodva egyáltalán nincs. (Ugyvan balfelől) Más államokban úgy Francia, Német, Olasz- és Angolországban a tornatanárok helyzete — anyagiilag és társadalmilag — egyéb paedagogiai állásokkal egyenlősítve van, sőt magánál Budapest fővárosánál is a tornatanárok fizetése már 7 év óta rendszeresített; ezek rendes tanári fizetést, korpótlékot húznak és nyugdíjt élveznek. A törvényjavaslat a zenetanárokat és tanítókat is felveszi a díjosztályba, holott a tornatanárok abba fel nem vétettek, pedig zeknek nagy hivatásuk van: a nemzet legdrágább kincseinek fiainak erősítésén fáradoznak. És mégis hazánk ifjúságának testi nevelését megadni hivatott e tanfériaknak megélhetésük nincs biztosítva sem a jelenben sem a jövőre nézve, ami pedig — mondanom sem kell — csakis a tanítás rovására történik. (Ugy van! balfelől.) Én ez alkalommal határozati javaslatot előterjeszteni nem kívánok, mivel a tornatanárok nincsenek felvéve ezen fizetési sorozathba, csupán csak felvilágosítást kérek a t. miniszter úrtól, vajon szándékozik-e sürgősen a torna-tanárok helyzetét és fizetését végrevalahára mielőbb szabályozni? Ez volt tárgya rövid felszólalásomnak. (Helyeslés balfelől.)

Apponyi Albert gr. Hozzájárulok Bernáth Béla t. barátom felszólalásához, aki indítványt nem tett, de igen helyesen felhívta a közoktatásügyi kormány figyelmét a tornatanárok helyzetére. A t. miniszter úr több alkalommal volt szives nekünk elmondni, hogy ó-

még pedig igen helyesen — a test kiképzésére és annak, hogy úgy mondjam, a szellemi kiképzéssel egyensúlyba és arányba való hozatalára nagy súlyt fektet. Ha ez így van — és ezen felfogásban én tökéletesen osztozom — akkor azon tanerők helyzetét is javítani kell, a kikre a test kiképzése bizva van, mert ezen a téren is a lelkiismeretességnek és szakképzettségnek nagy foka szükséges, hogy teljes bizalommal nézhessünk ifjaink sorsa elé testi kiképzésük tekintetében. Azt hiszem tehát, a t. miniszter úr nem fog elzárkózni annak szükségére elől, hogy a tornatanárok helyzete szabályozásban részesüljön. (Helyeslés balfelől.) Konkrét indítványt ebben a tekintetben én sem akarok tenni.

Csáky Albin gróf közoktatásügyi miniszter. A tornatanárookra nézve kijelentem hogy ezek azért nem lettek felvéve a törvényjavaslatba, mivel állásuk mindeddig véglegesen szervezve nincsen. Nem rajtam mult, t. ház, hogy ez meg nem történt, s a tárgyalások szüntelenül folynak, hogy ez a lehető legrövidebb alatt megtörténjék, a mikor aztán a tornatanárok is kellek be fognak soroztatni a többiek közé. Eddig ez nem történhetett meg, s azért nem is vétettek fel; de remélem, rövid idő alatt pótolni fogjuk azt, aminek szüksége már rég beállott, s amire magam is igen nagy súlyt helyezek. (Élénk helyeslés.)

A játékok az iskolában.

A játékok ügye nagy lendületet vett. Csáky leirata mozgásba hozta a törvényhatóságokat s rövid idő mulva számos játéktár fog megnyílni az országban. A mozgalom adatait következőkben ismertetjük:

Pályázat játékkönyvekre

A mozgással járó játékoknak a hazai iskolákban és az ifjúság között való meghonosítása végett — a miniszter szerint — oly vezérkönyvek szükségesek, melyekben az alkalmas játékok s a játékok szabályai meg legyenek ismeretve. Ily könyvek szerkesztésére a miniszter pályázatot hirdet. Még pedig kívánatik: a) Játékkönyv az elemi népiskolák számára. b) Játékkönyv közép- és polgári fiúiskolák számára. c) Játékkönyv polgári és felsőbb leányiskolák számára.

A játékok az illető iskolába járó ifjúság korához és neméhez alkalmazottak legyenek. Első sorban a magyar nemzet körében elterjedt és üzött játékok választassanak; azonban kedvelt és a hazai viszonyokhoz alkalmazható idegen játékok sincsenek kizárva. A pályamunkák idegen kézzel írva és a szerző nevét tartalmazó jelzés levéllel ellátva, f. évi szeptember hó 30-áig a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz beküldendők. Az abszolút becsünek ítélt művek az állam által kiadásra elfogadtatnak és 2500 példányban nyomatandó minden kiadásnál, nyomatott ivenkint 30 koronával fognak díjaztatni.

A pozsonyi tanfériak mozgalmá.

A pozsonyi középiskolák igazgatói Antolik Károly, Jónás János, Michaelis Vilmos és Pirchala Imre, febr. 19.-ére, a városház nagytermébe értekezletre hívták meg a pozsonyi polgárságot, mely értekezletnek tárgya és célja volt az ifjúsági játékok fontosságát kiemelni és a város közelében alkalmas játszóteret megszerezni. Az értekezlet látogatott és élénk volt. Az értekezletet Pirchala Imre gimn. igazgató nyitotta meg, előadván annak célját s üdvözölvén a hallgatóságot. Erre dr. Wagner Lajos áll. főreálisk. tanár vonzó és meggyőző előadást tartott az ifjúsági játékok fontosságáról, kiemelvén különösen az angol, francia és német ifjúsági játékok multját és jelenét. Aztán hosszasanban fejtegette Berzeviczy Albert államtitkár kezdeményező indítványát e tekintetben, s Csáky Albin grófnak, a mély gondolkozású és a jövő nemzedék jólétét melegen szíven viselő miniszternek f. é. febr. 7-én e tárgyban kibocsátott rendeletét. Az előadó megemlítette s rajzban bemutatta a jászberényi gimn. játszóterét s abbeli óhaját fejezte ki, hogy ily játszóter a közel jövőben Pozsonyban is létesüljön. Tapsvihar követte az előadást. A nagy lelkesedésre buzdított hallgatóság ezután figyelemmel kísérte Jónás János

igazgatónak átgondolt beszédét, a melyben konkrét indítványt tett e tárgyban. Helyet kért a várostól játszótérnek és pénzt az első berendezésre. A jelen voltak hévvel karolták fel az eszmét. A hely megszerzésére 25 tagból álló végrehajtó-bizottságot szerveztek s a berendezés költségeire rögtön történtek adakozások. Az első lelkes felszólaló és adakozó Dr. Rimély Károly volt 100 frttal., azután felemelkedett Palugyai József, ki szintén 100 frtot adományozott, erre Bacsik Pál rövid s nagy tetszéssel fogadott felszólalása mellett szintén 100 forintal járult a nemes célhoz. Simonyi Iván megköszönte a pozsonyi tanároknak, hogy e tárgyban a kezdeményezést megtették. A gyűlés folyama alatt e célra adakoztak még Sprinter Mór 100 forintot, Dr. Gervay Nándor 50 frtot, Péterffy Zoltán 50 frtot. Hir szerint a pozsonyi pénztintézetek is tetemes összeggel járulnak a játszótér létesítéséhez s még számos polgár is készséggel fog e fontos célra áldozni.

Játszó és korcsolyázó tér s uszoda Debreczenben

Debreczen városa szintén megkapta Csáky Albin gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter rendeletét az ifjuság testi nevelése érdekében. Levelezőnk jelenti, hogy a tanterületi főigazgató és a középiskolák főntartói közt megindultak a tárgyalások egy játszó-, korcsolyázóter és uszoda föntartásáért, melyeket a város állitana föl. Az ügyet a városi tanács melegen pártolja, s helyül a Nagyerdőt tűzte ki, hol a vízvezeték a tervek megvalósítását nagyon megkönnyíti.

„A budapesti torna-club“ február hó 28-án az egyleti helyiségben (V-ik. kerületi állami főreáliskola tornaterme) tartja VIII-dik, rendes közgyűlését. Ez alkalomra a választmány nevében Eggerszeghy Mihály alelnök és Kankovszky Vilmos titkár, igen tartalmas évi jelentést adtak ki, melyből kiemeljük, hogy a budapesti torna-club, mely maga eddig nyilvános versenyt nem rendezett, ámbár a club tagjai versenyképességüket, úgy a rendes tornázás, mint az atletikai gyakorlatok terén is számos idegen verseny alkalmával eléggé bebizonyították, az 1893. évtavasán egy disztornával kapcsolatos nyilvános versenyt szándékozik rendezni, melyre az előkészítő lépések már meg is lettek tevé. A club tagok létszáma 1893. január 31-én összesen 128 volt, mely létszám a múlt közgyűlés idejében volt 116 taggal szemben 12 taggal való szaporodást képez. A tornagyakorlatok a megelőző évekhez hasonlólag ez évben is hetenként 3-szor: kedd, csütörtök és szombaton tartattak meg és összesen 119 órában 3622 tag működött, vagyis óránként átlag 30.4 tag tornázott. A vívási tanfolyamban, mely 1892. október 1. óta Keresztessy Sándor vívómester szakavatott vezetése alatt állott, 12 tag vett részt.

A brassói torna és vívó egylet közgyűlését, melyet Dr. Barla Gerő titkár f. hó 19-ikére hirdetett, el kellett halasztani 26-ikára. Az egylet igen sikerült táncmulatságot rendezett a farsangon.

A debreczeni tornaegylet márczius első felében házi versenyt rendez, melynek programja igen érdekes. A tornászok katonai felvonulás után szabadgyakorlatok lesznek. A súlyemelésnél egy ezüst és bronz érem van kitűzve A nyújtó, korlát, gyűrűhintán bemutatandó produkeziók jutalma is minden egyes szerez első díj ezüst, második díj bronz érem. Ezután lesz füzér mászóval tornajatek, melyet Tóth Mihály, a főiskola ügyes tornatanára tanított be. Nem kevésbé érdekesek a buzogány gyakorlatok, melyekre Chappon Károly a tornaegylet művezetője tanította be a tornászokat. Mindenesetre legkiemelkedőbb és legérdekesebb lesz a vívómesterek mérkőzése. Chappon Károly ugyanis felszólította az ország legelső vívómestereit barátságos mérkőzésre. A vívómesterek közül két budapesti vívómester Halász Zsiga és Fodor Károly már irtak is Chapponnak, hogy hajlandók vele megmérkőzni.

Torna és vívó egylet van alakulóban N.-Kikindán Az állandó világi bizottság f. hó 22-én értekezletet tartott, mely egy előkészítő bizottságot választott kebeléből, s ez a napokban küldi fel írásbeli kérelmét az alispánhoz, melyben a gymnasiumi torna és tüzoltó megalakítandó egylet gyakorló órái alatti használhatását kérelmezi. Nagy-Kikindán ma is fennáll és virágzik egy torna- és tüzoltó egylet.

Emléksorok a tornáról. A Gyertyánffy István által kiváló szakértelemmel szerkesztett s a közoktatási miniszterium által kiadott „Néptanítók Lapja“ 25 éves jubileumára diszszámot

adott ki. E diszszámba Csáky minisztertől kezdve igen sok kiváló tanférfi irt emlék sorokat. A tornára a következő három apró közlemény vonatkozik:

Csak az a nemzet él soká, melynek fiai sokáig élnek.

Porzsoit Jenő.

Az a rendszere a testgyakorlásnak, mely a Spiesz nevéhez fűződik, erőt és ügyességet szépséggel és kellemmel párosít.

Tornászatok, fiuk, mert ez által erősek és ügyesek lesztek; tornászatok, leányok, mert a tornászás szépekké és kellemesekké tesz benneteket.

Oheroly János.

Erős Magyarország.

A legnehezebb sport: uszni az ár ellen. Ezt a sportot üzik azok, kik a nemzet ama közönye ellen küzdenek, melyet ember-anyagának megóvása tekintetében tanusít; ezt a sportot üzik azok, kik a testi nevelés reformjába is nemzeti szellemet akarnak lehelni.

A nemzeti önértet maga meg nem tett erőssé egyetlen nemzetet sem. Gyengévé igen sokat.

Nemzeti önértet nélkül nem emelkedhetik a nemzet; de ehhez a szellemi emelyühöz kell még a materialis erő, a nemzet ereje is.

Ezzel az erővel a magyar nemzet nem rendelkezik, mert nem becsüli meg azt az ember-anyagát, melyet a gyermekekben bir.

Ezért kell reformálni a testi nevelést s nemzeti szellemet önteni bele, hogy egészséges földünkön fölépülhessen valaha az egészséges és erős Magyarország.

Porzsoit Kálmán.

KORCSOLYÁZÁS.

A Budapesti korcsolyázó-egylet palotája.

Rendkívüli fontosságu közgyűlést tartott f. hó 16-án az ország első korcsolyaegylete. Annak a nagy jelentőségű tervnek kivitele céljából tartatott ez, melyről már megemlékeztünk. Új korcsolyapalotát terveznek ugyanis a mai csarnok-nak nevezett faépület helyébe. Ez a terv magyarázza meg a budapesti korcsolya-egyesület gyűlésének látogatottságát. A Vigadó étterme tele volt tagokkal és részvényesekkel.

A gyűlésen Busbach Péter képviselő elnökölt. A terv tekintetében Küffer Béla dr. titkár olvasta fel a választmány előterjesztését, mely a fővárossal kötött szerződés meghosszabbítására és a jégpályának a tó lecsapolásával kapcsolatos szabályozására is kiterjeszkedik. A 100.000 frtra rugó költségeket a választmány részint az egylet pénzkészletéből, részint kibocsátandó 100 firtos kölcsönrészjegyekkel indítványozza fedezni. A közgyűlés Sáhgy Gyula, Kresz Géza dr. és Piufich Aladár pártoló felszólalásai után a választmány indítványát egyhanguilag elfogadta. Az egylet most a fővárostól szerződésének 40 évre való meghosszabbítását fogja kérni. Lehetetlennek tartjuk, hogy a főváros elzárkóznék azon egylet kérése elől, amely oly sokat lendített világvárosias jellegén s egyszersmind közegészségügyének fölvirágoztatásán.

Jégünnepélyek.

A lipító-szent-miklósi korcsolyázó-egyesület f. hó 5-én sikerült jégünnepélyt rendezett a város közelében levő jégpályán. A csikorgó hideg daczára nagy közönség gyűlt össze, a vidékről is sokan voltak, és kedvvel gyönyörködtek a szép látványban. Az ünnepély délután 5 órakor kezdődött, eddig a jégpálya el volt zárva, és tartott 8 óráig. A nagyszámu lampionok és az ügyesen rendezett tűzijatek mesés látványt nyújtottak. A korcsolyázók zeneszó mellett csinálták figuráikat. A nézők számára a jégpálya körül padok voltak csinálva.

A kalocsai korcsolya-egylet febr. 7-ikén jégünne-
pélyt rendezett Kikinday Aladár kezdeményezésére.
Nők versenyével kezdődött az ünnepély. Az elsőnek
beérkezett Szabó Ottilka kisasszony egy párfium tartót
nyert. Hang Kamilla kisasszony pedig, mint a hölgyek
közül a legszebben korcsolyázó, egy diszes kiállítású
tortát kapott. Ezután következett a férfiak versenye,
melyben Farkas György mint első, egy dohánytartót
nyert. A páros versenyben Lakner Berta kisasszony
Kopp István urral első díjra egy-egy virágvázat nyertek.
A műkorcsolyázásban Behr Dezső tűnt ki. A fáradt
versenyzők ezután a hópalota czukrárszda csarnokába
vonultak a frissítőket élvezni. Nemsokára rá Szecey
úr négyest rendezett, mely nagyon jól sikerült.

A vácsi korcsolyázó-egylet a korcsolya-csarnok kibővítése
czéljából táncestélyt rendezett. A rendező-bizottság a következő
urakból állott: Ursziny Arnoíd elnök. Együd Lajos alelnök. Velzer
Lajos pénztárnok. Dr. Hörli Péter alelnök. Ulrich Károly jegyző. Dr.
Achim Zsigmond, Dr. Csányi János, Dobó László, Dr. Freisinger La-
jos, Dr. Falesik Dezső, Dr. Franyó István, Filzer Imre, Forster
Sándor, Gajary Géza, Havas Gábor ifj. Intzedy Soma, Jolesch
Gyula, Krendits Ferencz, Krno Iván, Medveczky Dezső, Monspart
János, Nádosy György Nikitits Sándor, Pauer István, cs. és k.
hgy. Seiser Béla, Reitter Ödön, Segesváry István h. h. fh. Stig-
liczy József Schöninger Gyula, Szolárszky Gusztáv, Tóth Emil h. h.
fhgy. Trummer Sándor, Tragor Károly, Dr. Vadas József, Vida Mi-
hály bizottsági tagok.

A győri korcsolyázó egylet jegén az utolsó korcsolyázás
f. hó 11-én volt.

A beregszászi korcsolyaegyesület a casino termeiben far-
sang utolsó napján igen jól sikerült összejövetelt rendezett.

TÜZOLTÓ SPORT.

A szarvasi önk. tűzoltó-egylet első bálja f. hó
11-ikén rendkívül sikerült, a mi az egylet lelkes fő-
parancsnokának, ki nem csak az égő háznál első és
utolsó, de a tűzoltók bálján is az volt, érdeme.

A szt. gothárdi önk. tűzoltó-egylet január 22-én tartá ez
évi rendes közgyűlését, mely alkalommal dr. Varga Gábor főparancs-
nok kimerítő jelentést tett az egylet állapotáról. Megválasztattak tisz-
viselőül s pedig főparancsnoknak: Dr. Varga Gábor (egyhangulag)
alparancsnoknak: Hacker József, szakvezetőnek: Magyar Ede, hely-
ettesnek: Domianko Ferencz, mászócsapatvezetőnek: Moser Károly,
helyettesnek: Számer Lajos, szivattyúcsapatvezetőnek: Totter Béla,
helyettesnek: Szabó Károly, védőcsapatvezetőnek: Weber Alajos,
helyettesnek: Treiner Károly, szermesternek: Braun József, helyet-
tesnek: Herbst Ferencz, zászlótartónak: Vögler József, választmányi
tagoknak: Reischl Gyula, Csernyi Viktor, Rituper Károly, dr. Kolossa
Kálmán és Pum Károly, számvizsgálóknak: Lasfi Henrik, Pócza Fe-
rencz és ifj. Hacker József.

Az őri-szent péteri önk. tűzoltó-egylet főparancsnoka
Pajcsics János köszönetet mond a bál alkalmával fölfűzetőknek,
kik 25 frtot juttattak az egyleti pénztárba.

A k.-nyéki tűzoltó egylet bálja febr. 11-ikén volt. A siker
főképp Meszlény Pál főparancsnok és Demuth Gyula parancsnok érdeme.

Békés-Csaba város tűzoltószerei lassan lassan a modern
tűzoltói intézmény szerint lesznek kiegészítve. A régi szerkezetű fából
készült tűzi fecskendők helyett most már négy legújabb szerkezetű
tűzi fecskendő szerkezetet be,

A Zala-lövői önk. tűzoltó-egyesület báljáról, mely f. hó
4-ikén volt, Goldstein Miksa jegyző közzéteszi a számadásokat,
melyek szerint a tiszta jövedelem 49 frt volt.

A temesvár-józsefvárosi önk. tűzoltó egylet legutóbbi
választmányi ülését Novotny József parancsnok elnöke-
lete alatt Kapusz József terjesztette elő a pénztári jelentést, melyet
egyhangulag tudomásul vettek. Pártoló tagokul felvették Pantá
József és Rusz Ferencz; működő tagokul: Kittel Mihály, Balon Jó-
zsef és Mühlbach Ferdinánd. A választmányi ülés elhatározta, hogy
rendes évi közgyűlését márczius hó 12-én tartja meg.

**X. Sigmund József üzletét (Budapest városház-ut-
cza 2—4) a sportvilág figyelmébe ajánljuk. Az összes
sportnemekhez szükséges ruházati czikkék u. m. verseny
és training ingek, nadrágok, sapkák és cipők legnagyobb
raktára. Az iskolai tornázás összes ruházati kellékei.
Flannel ingek Lawn tennis cipők, Különlegesség: Prince
of Wallis férfi-övek.**

VELOCIPEDEZÉS.

A Hunnia bicyele-club bálja igen szépen sikerült a VI.—VII.
ker. körben. A bálon együtt volt azon szép hölgyesereg, mely őszkor
és tavasszal a bicyclisták versenyecinek állandó vendége. És a Hun-
nia-bál rendezői ugyanoly jó tánczosoknak, mint kerékpároznak
bizonyultak. Egy része frakkban, másrésze hivatalos egyenruhában
fogadta a vendégeket, kik a bál első percétől annak végéig kitün-
ően mulattak.

Mindent mértékkel. Az egészséggel való visszaélések ellen
szólt föl sportszempontról Collins V., az oxfordi egyetem tanára
az angol egyetemi ifjuság gyűlésén, hol a fölszólalás éppen helyen
való volt. Az angol ifjuság ugyanis szertelenül üzi a tornát és a ke-
rékpározást, már pedig az orvosi megfigyelések kétségtelenné tették,
hogy a szertelen izomerőtetés szívbajokat és aortatágulást okozhat.
Ezt még azokon az álatokon is tapasztalták, melyeket szertelen izom-
erőtetésre fognak, pl. a futólovakon és vadászebeken. Legtöbb visz-
szalést követnek el az ifjak a kerékpározással, pedig a sportnak
éppen ez a legveszedelmesebb faja. A szívbaj ugyan csak lassanként
fejlődik ki, de oxfordi diákokon kétségtelen jeleit látta a komoly szív-
baj, szívnagyobbodás kezdetének. Az előadó Preston tengerész-or-
vosra is hivatkozik, aki azt tapasztalta, hogy mióta a hajózásban a
gőzerő mind több teret foglal, s a vitorlálkkal való erőfeszítő munka
fog, a tengerészek közt kevesebb a szívbaj. Másrészt Hamilton bi-
zonyítja, hogy mióta az indiai hadseregben az erőltetett menetelése-
ket és a gyors futást meghonosították, gyakorivá lettek a szívdo-
bogás esetei.

Velocipedés katonák. A pécsi 52. gyalogezred ezredese
velocipedéket hozatott, amelyen most több altiszt kerékpáros szol-
gálatban gyakorolja magát. Az önkéntesek is felhívást kaptak, hogy
lépjenek be a kerékpárosok közé.

VADÁSZAT.

Vadászok arczképcsarnoka.

PALLAVICINI EDE őrgrof.

A Dunántul területén tudják legjobban, hogy Palla-
vicini Ede őrgrof milyen kitünő vadász és milyen hi-
res vadászatokot szokott rendezni, melyekre mindig elő-
kelő társaságot visz le Budapestről. Somogyvármegyé-
ben van ugyanis legnagyobb vadászterülete, melyen
Talián Gyula alispán s a többi kitünő somogyi vadász
is sokszor vadászat.

Pallavicini Ede őrgrof Sopronban született 1845-ben.
Itt halt meg 1872-ben atya, a ki a 7-ik huszárezredben
szolgált, mint kapitány, s itt kezdte ő tanulmányait, a
melyeket azután folytatott Pozsonyban. Nyilvános sze-
replése 1867-ben kezdődik, midőn Sopronmegye tiszte-
letbeli aljegyzőjévé választatott. 1869-ben azonban már
a pénzügyminiszteriumban találjuk, a hol fokozatosan
osztálytanácsosi rangra emelkedett, s épen a hitelügyi
osztályban működött.

A pénzügyminiszteriumban léte alatt sokszor kép-
viselte e miniszteriumot igen fontos finaciális és üzleti
kérdések felett folytatott alkudozásokban s mindig a leg-
sikeresebben járt el feladatában; többször volt külföld-
ön is hivatalos kiküldésben, így a járadék kibocsátása
alkalmával. Ha a főrendiház elé fontosabb pénzügyi
törvényjavaslatok kerültek, ő volt a pénzügyi bizott-
ság előadója; és az osztrák-magyar bank fötanácsá-
ban és közgyűlésében is működött, mint kormánybiztos.

Elég nehéz szakiskolán ment át tehát Pallavicini
őrgrof, mig 1880-ban a legtekintélyesebb pénzintézetek
egyikének élére állott, vezérigazgatójává választatván a
magyar hitelbanknak. A részvényesek egyhangú lelke-
dedéssel helyezték őt erre a nagy horderejű állásra, a
melyben Pallavicini őrgrof mindenben a legpedansabb
pontossággal és szigorral járt el.

Kiváló szakértelmére és előkelő állására való tekin-

tettel rendre több tekintélyes intézet igyekezett a magá számára; biztosítani Pallavicini munkásságát. Az országos földhitelintézet választmányi tagjává, a közlajfinomító részvénytársaság igazgatósági tagjává választotta.

1873-ban nőül vette Mailáth Etelkát, néhai Mailáth György országbíró leányát, a kivel zavartalan családi boldogságban él. 1878 óta cs. és kir. kamarás 1884-ben a vaskorona-rend másodosztályát nyerte a magyar állami hitel emelése körül szerzett érdemei elismeréséül. A főrendiháznak sok éven át jegyzője volt, tagja a delegatióknak, tagja az igazoló-, gazdasági- és pénzügyi bizottságnak. Társadalmi életünkben is tevékeny részt vesz s hazafias működését ott találjuk minden nemesebb, a közjót előmozdító eszme szolgálatában.

Vadászatok Zemplénben. Sztáray Antal gróf nagymihályi uradalomban, mint onnan írják, nagy vadászatok folytak. Sok vadászó és más nagy vad között egy öt tagból álló medvecsaládot is lőttek, melyre, már mint utóbb kiderült, Bismarck Herbert és a megboldogult Andrássy Gyula gróf is puskáztak.

Milyen magasat tud ugrani a nyul? Hogy a nyul nemcsak hosszút, de jó magasat is tud ugrani, tudvalevő dolog s kivált az ugrás hosszúságára nézve kitünően lehet tájékozást szerezni telen, mikor a hóban maradt csapásból az egyes ugrások nyoma tisztán előtűnik. A magas ugrásra nézve már kevesebb adat kínálkozik. Ilyent közöl most a „Mith. aus d. G. d. Obst- u. Gartenbaues“ című szaklap, mely adat szinte hihetetlen magasugrási képességet tételez fel a nyulban. Banner muskavi (Oberlausitz) főerdész ugyanis a következőket beszéli el. Muskauban van egy csemtekert, melynek léczkerítése 1.65 m magas, a deszkakerítésnek magassága pedig, mely a szomszédos fáczánkerttől választja el, 2.15 m. A legutóbbi teleken a nevendék lácskák zsenge kergének lerágása folytán jelentékeny kár esett a kertben. Kutatva a kár okozóit, nemcsak nyomait találták meg a nyulaknak, de szemtanuivá lettek annak is, hogy a nyulak mindkét kerítést könnyű szerrel átugorva jutottak a csemtekertbe. A kár minden telen ismétlődött, s nem maradt más hátra, a kerítést még magasabbra kellett készíteni.

A görögényi vadászatok vége. A király haragszik: már elvitték a megyeri istállót, elvitték a gödöllői lovakat, s most mint F. L. jelenti, az udvar abbanhagyja a görögényi udvari vadászatokat. A vadászatok megszünte különösen a szegény népre jelent nagy csapást, mert ezek között a földhözragadt emberek között az udvari társaság mindig szép összeget hozott forgalomba.

LÖVÉSZÉT

A nagybeeskereki lövész-egylet farsang utolján igen sikeres mulatságot rendezett. Ott voltak Rónay Jenő főispán bájos nejével, Daniel László alispán, Delimánich dr. megyei h. főjegyző stb.

A lövész-egylet évadja közeledik s a márczius folyamán már több lövészgyűlés várja közgyűléset megtartani. Ez alkalommal nagyon üdvös lenne, ha a tanuló ifjúság ezéllövészletének kérdését fölvennék lövészegyleteink a napirendre.

Az aradi polgári lövész-egylet 1. évi rendes közgyűlését 1893. február hó 26-án d. e. 10 órakor a városháza emeleti kis termében tartja meg.

IRODALOM.

Lovas (Rösler) Gyula az ismert kecskeméti tornász vívómester tudvalevőleg nem csak a kardot, hanem a tollat is ügyesen kezeli. Két évvel ezelőtt „Pihenő órák“ cím alatt adott ki egy kötetet, melyet a publikum kedvezően fogadott. Most pedig „Sugarak“ cím alatt jelent meg új kötete, mely költeményeket és prózai beszéléseket tartalmaz. Lovasnak vannak gondolatai s ügyes formában tudja azokat kifejezni. Jó magyar stílusa van s versei ép oly gördülékenyek, a mily folyékony novelláinak írása. Olvasóink eddig keveset láttak még dicsőrnünk a szerzőt, mert kapunk hasábjaink is megjelent egy sötöttes fölvizsgálás a párbajról. A nagy csinnal kiállított érdekes munka ára 1 forint 20 kr.

Sirisaka Andor pécsi tanítótól, ki a magyar irodalomban a leghivatottabb és legbuzgóbb gyűjtője a közmondásoknak, igen érdekes tanulmány jelent meg „A közmondásokról.“ Ára 50 kr.

ATHLETIKA

A Magyar Athletikai Club versenyei.

A Dr. Gerenday György elnökle alatt tartott választmányi ülés — melyről mult számunkban csak röviden emlékeztünk meg — azt a nagy fontosságú határozatot hozta, hogy a club tavaszi viadala a pünkösdi ünnepek utáni napon, május 23-ikán délután tartassék meg az orczykerti rendes pályán.

Azért választotta a club ezt a napot, hogy a pünkösdi tanulói tornaversenyek publikuma — tornatanárok és tanulók — láthassák a viadalt, a melyre meg is fogunk hívatni. A verseny-propozíciók elkészítésére, Dr. Dányi Vilmos bajnok elnökle alatt bizottság küldetett ki.

Dr. Gerenday György alelnök azt az igen életrevaló indítványt tette, hogy a club az idén valami nagyobb szabásu gyalog-versenyt rendezzen.

Gábor Endre gondnok indítványára a tagdíjjal hátrálékos tagokkal szemben szigorú eljárás követését határozta el a választmány.

Vivó club Győrött.

Győr városa évek óta kitűnt abban a tekintetben is a többi vidéki városok között, hogy mindig élénk sport-élet volt. Csónakázó és koresolyázó-egylete ma is virágzik s olvasóink emlékeznek arra a híres országos sportünnepeyre, mely évekkel ezelőtt Győrött lejátszódott. Győrnek e dicsősége főként annak köszönhető, hogy a sportnak egy pár kiváló művelője lakik ott, a kik egyszerűen előkelő társadalmi állást is foglalnak el. Ilyen első sorban Mihálkovics Tivadar kir. közjegyző, ki számos sportágban első rendű kapacitás s emellett a tollat is hivatottsággal kezeli; aztán Szabó Pista a kitűnő vivó, Zechmeister Károly az általános kedvelt pólójátékos s egyéb sportolók.

Ez az előkelő sport-társaság most egy vivó club alakításán fáradozik, melyből később esetleg egy athletikai club fogja magát kinőni. Fél évig már huszonketten írták alá a belépésre a kötelező nyilatkozatot, s nincs benne kétség, hogy az alakuláshoz szükséges 40 tag összekerül. Az aláírók közt van a kir. tábla elnöke Vörösmarty Béla, tanács-elnökei, több bírja, tükára, a polgármester, a főkapitány, ügyvédek, orvosok stb.

A kötelezettség 1893. ápr. 15-től — 1894. ápr. 15-ig tart. Az évi tagdíj legfeljebb negyven forint, miből a helyiségbér, fűtés, világítás, szolgálat, művezetői tiszteletdíj és egyéb kiadások fedeztetnek. E vivó tagdíj az okt. 15-től ápr. 15-ig tervezett tanfolyam hat haván keresztül, hat havi egyenlő részletben fizetetik. A vivószerkeket köteles mindenki magának beszerezni. A résztvevők a helyiséghez mérve legfeljebb 12—14 tagból álló csoportba oszthatók, s a beosztás, ugy a tanóra tekintetében kívánalmuk lehetőleg figyelembe vétnének. Nem önálló egységek részére külön tanfolyam fog nyitni, de ezek clubjukon nem lehetnek.

Ókori távgyaloglók.

Irta Dr. Kiss Mór.

A férfiúi köteleesség fejlesztésén fáradozó atletikai klubok mérkőzési programjában nem kis szerepet játszik a „távgyaloglás.” A M. A. C. bajnokjelöltjei is többször évenként elindulnak a központból a vidék egyik-másik célpontjára kitűzött helysége felé, versenyezve a címért, mely dicsőséggel övezi körűl a győztes homlokát s a melynek elérése utáni vágy új erőt önt a mármár végték ellankadó izmokba, mert hisz a férfiúi büszkeség egyik, mindenestre legméltóbb tárgya: az erő.

Bámulattal is olvastuk a nagy és kis lapok hírei között, hogy X. meg Y. úr hány óra alatt taposta végig azt a sok mértföldre terjedő utat és szintűgy elpirulunk, mikor elgondoljuk, hogy a „mozgás érdekében” végig gyalogolt Andrassy-út utolsó villáinál mint lessük a városliget legelső, csábítólag hivatató padját s áldjuk a civilizációt, mely (bár nem nagy büszkeségét lelheti föl bennük) fölhalálta számunkra azokat a rozoga járműveket, melyeket „társas-kocsi” néven kényeztetnek s melyek o. é. 10 krajczárért megmentenek bennünket a visszagyaloglás fáradalmaitól.

Am derék bajnokok és bajnok-jelöltek, szomorú elégtételünkre szolgál, hogy mi réges-régen elmúlt időkben olyan távgyaloglók emlékét tudjuk fölidézni, kik a ti dicsőségeteket is elhomályosítják. Igaz, hogy ezek nem ámbiczióból, hanem a közügy szolgálatában gyalogoltak, de ők is távgyalogtak és ez a fő.

A mesés ó-kor államai is korán fölismerték, hogy a kormányzat egyik főérdekét a gyors és biztos közlekedés képezi. Mihelyt az uralkodó föl hagyott a járókelő igazgatás és bíraskodással, kénytelen volt egy központot: székhelyet választani s ezzel együtt létrejött a tartományi fölosztás is, az egyes vidéki területek élén álló katonai és polgári hatóságokkal. Ezek az uralkodótól vevék az utasításokat és parancsokat, melyek széthordozására küldönczöket alkalmaztak. És mert ez állandó szükségletet képezett, hamar rájöttek arra a gondolatra, hogy állomásokat létesítsenek s a gyorsaság érdekében „váltott küldönczöket” járassanak. Így volt ez India, China, Aegyptom, Assyria, Persia és az ó-kor majdnem minden államában.

Indiában az államások végére kunyhókat állítanak föl s mihelyt az egyik küldöncz megérkezett, a már ott váró másik futár átvevő tőle a parancsot s nyomban neki indult a következő állomásnak, gyorsfutásban. Hogy a járókelők a küldönczök elől idejekorán kitérhessenek, utóbiak esőrgetyűkkel valának ellátva, melyekkel egyszersmind megérkezésüket is előre jelezheték a következő állomásnak.

Az ily gyalog-futárok rendkívüli gyorsaságot és kitartást tanúsítottak. Ők nem ismertek akadályt. Ha vizeken kellett átkelniök, melyeken hidak és pallók nem léteztek, úszóöv segítségével érek el a tulsó partot, hol ismét kezdetét vevő a szaladás.

Ugyde könnyű volt átlátni, hogy bármily kitartók valának e gyalogfutárok, a gyorsaság követelménye jóval inkább biztosítható volt, mihelyt lovakat alkalmaznak a futár-szolgálat céljaira. Xenophon Kyropaediája szerint Cyrustól eredet volna az első ilyenmő berendezés, mely, ha hitelt adhatunk a sokrészt gyanut keltő tudósításnak, ritka számítás és ügyességre vallott. Perzsia példája aztán a többi államoknak is mintaképül szolgált.

A görögök korán megismerkedvén a betűkkel való írással, a kormányzat körébe eső írásbeli utasítások és parancsok közvetítésére szintén futárokat alkalmazának. De ez a közlekedési intézmény soha sem fejlődött náluk,

mint a többi ó-kori népeknél, a lovas-futárok alkalmazásáig. Az élénk hajózás különben is meglehetősen nélkülözhetővé tette náluk a szárazföldi közlekedést; innen van az, hogy a görögök az útépitésre nagyon csekély súlyt fektettek. A legfontosabb vonalokon, mint pl. a Peloponnesus és északi Görögország között, csupán egy gyalgó ösvény húzódott végig és csakis Hadrián római császár létesített ott kényelmes kereskedelmi utat.

A római császárok erélye kellett ahhoz, hogy a majdnem legyőzhetetlennek látszó talajviszonyokkal szembeálljanak és azokat a hatalmas közlekedési vonalakat megteremtsék, melyek méltó bámulattal töltik el az utókort.

Ily körülmények között a görögök lovas-futár szolgálatot már az utviszonyok miatt sem rendezhetének be. Ők a sürgönyök közvetítését mindig gyalgoküldönczökre bízták, kik hemerodromos (napszámiban futó) név alatt említettek. „Ilyeneknek nevezik”, — ugymond Livius — „a görögök azokat, kik naponta, egy versben óriási tért futnak be.” S Livius meghatározása korántsem esik tulságba, mert ezek a hivatalos ó-görög futárok kitartás és gyorsaság tekintetében minden idők távgyaloglóit és futóit messze fölülmutatták. Csodálat fog el bennünket, ha megtudjuk, mily tökélyre vivék ők sportjukat s a följegyzések, miket némely ó-kori íróknál egyes névszerint megörökített futárok gyorsasága és kitartásáról olvashatunk, valóban a mesék országába látszanak tartozni.

Philippides az egyik hemerodromos két nap alatt ment el Athentól Lucedaemonig, ez a távolság pedig nem kisebb, mint 1200 stadium = 30 geogr. mértföld,

Philonides 9 óra alatt tette meg az Elistől Sycionig terjedő 480 stadium, vagyis 12 geogr. mértföldnyi utat.

A salamisi ütközet után a plataei Euchidas Delphibe küldetett, hogy a kialudt atheni szent tűz meggyújtása végett tiszta tüzet hozzon. A távolság oda és vissza 1000 stadium, vagyis 25 geogr. mértföldre terjedett s a ritka embernek elég volt ehhez egy napi idő. Nem csodálkozhatunk azon, hogy már a kitünően „trainirozott” hellen távgyalogló is áldozatául esett emberi erőt meghaladó vállalkozásának s csakugyan ez volt utolsó szereplése, mert a történelem följegyzése szerint, bele is halt a szörnyű megerőltetésbe.

Midőn Agis lacaedemoni király Epaminondas ellen harcolt Peloponnesusban, utóbbi egy rohamos diversiót kísérelt meg Sparta ellen. Agis megtudva a dolgok állását, krétai gyorsfutókat küldött Spártába, s ezek még idejekorán képesek valának a várost a fenyegető veszélyre figyelmeztetni.

Ladas, kit úgy említenek a gyorsfutók között, mint a hogy ballerínákról szólva, Tagioni vagy Elsler Fanyról szokás megemlékezni, „úgy röpi futásközben, hogy lábnyomait alig lehetett a fövényben fölismerni”.

Ezek ugyan rendkívüliségek. De a mindennapi távgyaloglók is megérdemlik őszinte bámulatunkat.

Herodot szerint bármelyik hemerodromos 200 stadiumot, vagyis 5 geogr. mértföldet szalad egy végtében.

E kitartás dolgában a római legiök sem hagytak magukkal gúnyt űzni, mert nehéz fegyverzetük és föl-szerelésük dacára rendes katonai lépésben 4, gyorsított lépésben pedig kevés híjával 5 mértföldet haladtak egy végtében.

Caesar egyik hadjárataiban, Rómától Obulkoik, Cordován át, 300 geogr. mértföldet járt be seregével 27 nap alatt. Ha utközben folyókra akadott, csapatai úszva érek el a tulsó partot s nem egyszer történt meg, hogy katonáival még a saját előre küldött gyorsfutóit is megelőzte.

E pár töredék is eléggé mutatja, hogy korunk at-

létai még korántsem érték el a távgyaloglás és futás netovábbját. A történelem lapjain is megörökített ó-kori elődjeik pedig e téren is bizonyítják, hogy „nincs semmi új az ég alatt.”

A Magyar Athletikai club idei bálja is rendkívüli fénytel és sikerrel folyt le, mely a lelkes rendezőségnek s különösen az elnököknek érdeme. Az athléta bál szokott vendégei közt voltak: Lovassy Rudolf hadtestparancsnok, Reiszig Ede, Tarkovich József államtitkárok, Nikolich Fedor báró, Rohontzy Gedeon orsz. képviselők, Rohonezy György, Kubinyi Grza tábornokok, Schöninger Alfred ezredes. Halmossy Endre, Mezey Albert kuriai bírák, Rohrer László, Klamarik János min. tanácsosok. Hunyady Imre, Szapáry Géza, Andrássy Aladár, Dessewffy Aurél, Csekonics Endre, Nadasdy Ferencz, Sztáray István, Cziráky Antal, Nemes János grófok. stb.

CSÓNAKÁZÁS

Országos evezős szövetség.

A magyar evezős-egyletek országos szövetségének igazgatósága legutóbbi ülésén — mint már röviden említettük — elhatározta, hogy folyó év június havában Budapesten evezős-versenyt rendez. A verseny, melyre állami díj alapítása is kilátásba van helyezve, három nemzetközi és öt országos versenyszámból fog állani. Budapesten 1884. óta nem volt nagyobb szabású evezős-verseny és így az újonnan alakult országos szövetség e határozata folytán rég nélkülözött látványban részesül majd a főváros közönsége. Az állami díjon kívül eddig a tiszai regatta-szövetség ajánlott fel remekművet ezüst hajóból álló vándor-díjat. Ezenkívül a versenyen első ízben fognak evezősökünk Magyarország bajnokságáért küzdeni. A szövetség folyó évi rendes közgyűlését az igazgatóság márczius 12.-ének d. e. 11 órájára az István főherczeg-szálló dísztermébe hívta össze.

A „Torontál” korcsolyázó- és hajós-egylet Nagy-Beeskereken f. hó 21-ikén tartotta meg évi rendes közgyűlését Rónay Jenő főispán elnöklete alatt. Jelen voltak: Dániel László alispán, Mihalovics Ödön, dr., Réczey Gyula, Szöllösy Kálmán, Végh Lajos, dr. Mesterovits Pál, Bielek Mihály, Magyar Károly, dr. Vécsey Zsigmond, Hadfy Károly, Felkovic Boldizsár és Zsirus Mihály. Az egybegyűlteket Rónay Jenő főispán üdvözölte szívélyes szavakkal, majd az egylet mult évi működését tárgyzavó évi jelentést terjesztette elő. Az egylet tagjai elhatározták, hogy Feilitzch Berthold bárót eljegyzése alkalmából üdvözlik s szerencsenkívánatukat táviratilag közlik. Az ülés végén Rónay Jenő elnök köszönetet mond a jelenvoltaknak megjelenésükért s reményét fejezi ki, hogy az egylet tagjai a jövőben még nagyobb buzgalommal és lelkesedéssel fogják felkarolni az egylet ügyét s azt még nagyobb virágzásra emelik. Az egylet multja és eddigi rohamos fejlődése feljogosít ama reményre, hogy az egyesület rövid időn egyike lesz az ország legvirágzóbb sport-egyleteinek. A közgyűlés az elnök lelkes és hosszantartó éljenzésével ért véget.

A keszthelyi csónakázó és korcsolyázó egylet bálja, mely f. hó 4-én tartott az „Amazon” szálloda termében, egyike volt a legkedélyesebb és legkedvesebb multságoknak. Kiss József parancsnok volt a főrendező, kinek minden műve mesteri. Jelen volt:

dr. Csanády Gusztávné, Lovassy Sándorné, Vermes Nándorné, Csorba Józsefné, Benedekovits Istvánné, Biró Józsefné. stb.

X. Klósz György fényképezési műintézet Budapest IV. hatvani utca 18. sz. 1-ső emeleten. Telefon állomás. Elvállal mindennemű fényképi felvételeket, többszörösítéseket gépekről, ipar- mű- és tantárgyakról, s. a. t. Photographia, cinkographia, fénynyomat, autographia, fénymásolat.

Meghívás

a „Pesti Magyar Kereskedelmi Bank”

51-ik rendes közgyűlésére

mely 1893. évi márczius hó 11-én délutani 6 órakor a bank helyiségében megtartatni fog.

TÁRGYAK:

1. Az igazgatóság jelentése
2. A felügyelő bizottságnak jelentése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása iránti határozat, és a felmentés megszavazása.
3. Igazgatósági választások.
4. A felügyelő-bizottság választása.

Az alapszabályok 19. 20 és 21. §§-ai értelmében minden részvényes, kinek részvényei 3 hónappal a közgyűlés előtt a bank könyveiben nevére be vannak jegyezve, jogosítva van a közgyűlésben résztvenni vagy magát meghatalmazott által helyettesíteni, kinek azonban szintén részvényesnek kell lennie.

A szavazati jog érvényesítése céljából a részvényesek szelvényekkel együtt, az alapszabályok 18. §-a értelmében folyó évi márczius hó 8-ig a bank értékpapírpenztáránál letendő, hol is az 1875. évi XXXVII. törvény-cikk 198. §-a és az alapszabályaink 45. §-a értelmében a megvizsgált évi mérleg, a felügyelő-bizottság jelentésével együtt, 8 nappal a közgyűlés előtt átvehető.

Budapest, 1893. február hó.

Az igazgatóság.

Magyar leszámítoló és pénzváltó-bank

Meghívó

a magyar leszámítoló és pénzváltó-banknak 1893. évi márczius hó 7-ik napján déli 12 órakor a polgári kereskedelmi testület nagytermében (Budapest, V., Eötvös-tér 1. sz. a.) tartandó

XXIII. rendes közgyűlésére,

NAPIREND:

1. Az igazgatóság jelentése az 1892. évi üzletről.
2. Az igazgatóság számadása és a megállapítandó osztalék feletti indítványa.
3. A felügyelő-bizottság jelentése az alapszabályok által elkészített számadás s mérlegről, valamint a nyereség felosztását illetőleg tett indítványok megvizsgálásáról.
4. Határozathozatal a tárgyak felett és a felmentvény kiadása az igazgatóság s a felügyelő-bizottság részére.
5. Az igazgatóság javaslatai a részvénytőke felemelése iránt s kapcsolatban ezzel.
6. A részvények névértékének a darabok összetevése általi felemelése, egyidejűleg azoknak kicserélése korona-értékre szóló részvényekre.
7. Alapszabály módosítások.

Azon t. c. részvényesek, kik a közgyűlésen részt venni kívánnak, felkéretnek, hogy az alapszabályok 17. §-a értelmében részvényeiket a még le nem járt szelvényekkel együtt legkésőbb folyó évi márczius hó 4-ig a társaságnál Budapesten, vagy az Union banknál Bécsben letéteményezzék.

A megvizsgált mérleg és az erre vonatkozó felügyelő-bizottsági jelentés 1893. február hó 27-étől kezdve a társaság helyiségeiben a részvényesek rendelkezésére áll,

Budapesten, 1893. február hó 16-án.

Az igazgatóság.

Sportkedvelők figyelmébe!

Kirchknopf és Ádám cég,

Budapest, IV. ker., Ferenciek-tere 9. szám,

állandóan dús raktárt tart: Lawn-tennis ingekből (turista-ing) Torna-ing, csikos és egyszínű, valamint kurtla és hosszú ujjakkal. Férfi-övek. Utazó-sapkák. Izzadásgelleni-ingek és nadrágok. Főraktár: „Jaeger“ tunár gyapjú-ruházat cikkekéből, nemkülönben „Kneipp“ plébános úr által előírt egészségi-telérneműekből is. — Ez utóbbit mindenkinek ajánlani nem mulaszthatjuk el, főleg akkor, ha idegességétől megmenekülni akar. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan esz-lyüztetnek.

Tiszta vér az egészség!

Titkos betegségek, sömör, kiütések, halványság általános lankadság, gyöngeség eltűnnek, egészséges vér mellett. Biztosítjuk a gyökeres eredményt, a módszerünk használata mellett.

Tudakozódásoknál válaszbélyegek melléklendők

Office „Sanitas“ Paris

30 Fauborg Montmartre.

Porzsolt Ernő

Építési irodája

elvállal mindennemű építkezéseket, tervek készítését és kivitelét, palotákat, bérházakat, nyaralókat, tornacsarnokokat, csónakdákat, versenypályákat stb.

Budapest, V. Kálmán-u. 15. b.

Aranyérmek, diszkerszt és diszklevél.

csak akkor valódi, ha a sárga dugón az az egyszínű felírás van: „Gróf Esterházy Géza.“

A gróf Esterházy Géza-féle COGNAC

orvosi tekintélyek által ajánlva, felette kellemesen és jól ízlik, minőség tekintetében bármelyik francia gyártmányal versenyezhet. — pedig sokkal olcsóbb.

KÜLÖNLEGESEÉG.

COGNAC

mindenütt kapható.

A mi cognacunk tiszta borból van főzve, minden idegen anyag hozzátétele nélkül, miért is járványos betegségeknek kitűnő eredménnyel használhatók

központi irodája:

Budapest, külső váczl-ut 23.

A gr. Esterházy-féle cognac-gyár igazgatósága

ANGYALFÖLD.

Lipscse, Bordeaux, Nizza, Páris és Berlin.

FÖLDESZY L.

puskaműves Budapest, Muzeum-körut 9 szám.

ajánlja jó hírnevű

fegyvereit

kezesség mellett, továbbá mindennemű revolve-
reket és teljes vadászfelszereléseket.
Árjegyzékek kívánatra ingyen küldetnek, javítások leg-
olcsóbban számíttatnak.

KARLSBADI
cipő-külön-
legességek.

Kajári
Dezső

Budapest, Dorottya-utoza 8. szám a.

Ajánlja legdusabb választékban

férfi-, női- és gyermek-czipő-áruit
a téli idényre

a legolcsóbb árak mellett. — Különös ügyelemmel
korcsolya-, velocipédező-, turista és hegymászó
tornaczipőket, vadász csizmákat

mindennemű bőr- és vászonból urak, hölgyek és gyermekek részér:
ugymint: tisztí cipők, galoschnik vagy gumi cipők,
ugy szinte vízmentes cipőket és kényes lábra kü-
lönlegességeket nagy választékban raktáron tart.

Vidéki megrendelések mérték vagy minta-czipő szerint leggyorsab-
ban eszközöltenek.

Alapított 1850. évben

Ő Felsége a király legma- Minden verseny alkalmá-
gasabb személyes elismerése! val legelső érmekek ki-
tüntette!

Cs. és kir. szabad. Chemiatechnikai labororium, hectograf, gummiáru és

KAUTSCHUK BÉLYEGZŐ-GYÁR

örömlanti és vész műintézet mindennemű irodai szükségletek gyára

vegysz **TINTNER J. E.** mérnök

A felséges kir. család több tagjának, ugyszinte a legmagnasabb bel- és
külhoni hatóságok, előjárósúrok, intézetek stb. szállítója.

Budapest, Kilyotér 2. szám. — Bécs, V. Krongasse 6,
saját házában.

Előfizetési díj:

Negyedévre 1 frt
Félévre 2 frt
Égész évre..... 4 frt
Egyes szám 20 kr.

Megjelen havonként
kétszer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség
és
kiadóhivatal

Budapest, József-körút
5. szám.

Kéziratokat vissza nem
küldünk.

Az „Achiles“ Sport-Egylet, az „Aradi Korcs-Egylet, „Magy. Testgyakorlók köre“ a „Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Bpesti, hegyvidéki turista-Egylet,“ a „Budapesti Korcsolyázó-Egylet,“ a „Budapesti Torna-Egylet,“ a „Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,“ a „Debreczeni Torna-Egylet,“ az „Egyetemi Athletikai Club,“ „Első Magyar Vivó-Egylet,“ az „Érsekújvári Vivó- és Torna-Egyesület,“ a „Fertői Csónakázó-Társaság,“ a „Győri Csónakázó-Egyesület,“ a „Kassai Korcsolyázó-Egylet,“ a „Kolozsvári Athletikai Club,“ a Kolozsvári „Korcsolyázó-Egylet,“ a „Főv. Vivó-Club,“ a „Körömdi Athletikai Club,“ a Kunszentmártoni Csónakázó-Korcsolyázó-Egylet,“ a „Magyar-Ovári Torna- és Vivó-Egylet,“ a „Marosvásárhelyi kerékpár-Egylet,“ a „Makói Torna-Egylet,“ a „Maros-Vásárhelyi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Lévai Torna- és Vivó-Egylet,“ a „Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,“ a „Maros-Vásárh. Torna-Egyl,“ a „N-Bányai Torna és Korcsolyázó-Egylet,“ Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,“ a „Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,“ a „Nemzeti Hajós-Egylet,“ a Neptun Budapesti Evező-Egylet,“ az „Ó-Becsei Kerékpár-Egyesület,“ az „Ó-Budai Torna-Egylet,“ a „Pécsi Athletikai Club,“ a „Pozsonyi Hajós-Egylet,“ a „Pozsonyi Torna-Egylet,“ a „Privigyei Korcsolyázó-Egylet,“ a „Rimaszombati Korcsolyázó-Egylet,“ a „Sátorlaj-Ujhelyi Korcsolyázó-egylet,“ a „Selmeczi Akadémiai Athleta-Club,“ a „Soproni Korcsolyázó-Egylet,“ a „Szabadkai torna-Egylet,“ a „Szarvasi Korcsolyázó-Kör,“ a „Szegedi Csónakázó-Egylet,“ a „Szegedi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Szegedi Torna-Egylet,“ a „Székely-Udvarhelyi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Székesfehérvári Korcsolyázó-Egylet,“ a „Temesvári Korcsolyázó-Egylet“ és az „Újvidéki kerékpár- (Bicycli-Egyesület,“ a „Pápai korcsolya-egylet,“ a „Torontáli korcsolyázó- és hajós-egylet,“ „Szegedi Kerékpár-egyesület,“ „Veszprémi torna-egylet,“ „Tordai korcsolyázó-egylet,“ „Budapesti Torna-Club,“ „Zombolyai atletikai club,“ a „Szászvárosi atletikai club,“ a „Szolnoki korcsolyázó-egylet,“ a „Budapesti polgári lövészegegyesület,“ „Sportkedvelők köre“

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ő nagyméltósága 47.020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

A tornatanítás iskoláinkban.

Hogy Berzeviczy legnemesebb törekvései, Csáky legjobb rendeletei s a mi lankadatlan munkánk a testi nevelés reformja érdekében mind hasztalan a pénzhiány miatt, arról napról-napra jobban meggyőződünk, a mint a tanferfiak hozzánk beküldött adatait közöljük. Ime itt közlünk ismét pár szomorú adatot a szepesiglói állami tanítóképezde kiváló igazgatójának magánleveléből:

A tornatanítás állapotáról szomorú képet fogok leleplezni.

Lássuk előbb a dologiakat. Épületünk internatus nélküli palotaszzerű monumentális épület. Tantermei gyönyörűen kiállított, modern szobák 40—50 tanulóra is alkalmasak, azonban a tulajdonképeni testi nevelés helye, a gymnastikai hely a lehető leggyarlóbb, értvén a téli tornatermet, mely egyébként zord vidékünkön a nyári hónapok (szept. okt. máj. június) nagy részében is használandó. A helyiség ugyanis az épület souterain részében van; egy ronda, nedves, penészes és hideg odú, a hol a tanár és tanítvány testi szervezetét megromtani igen is, de nevelni nem képes. A helyiség hozzá oly siralmasan összetöpörödött, s a terem közepén kiemelkedő kéményfalazatok és támoszlopok által annyira korlátolt, hogy abban legfeljebb 12—15 tanuló állítható fel. Tornázásra tehát absolute alkalmatlan. E bajon már két év óta oly képen igyekeztem némileg segíteni, hogy a helybeli ág. ev. főgymnasium szép tornacsarnokát használjuk, melyre az illető hatóság megkérésemre szives készséggel adott engedélyt. Szerencse, hogy a csarnok hozzánk közel van, s a két tanítványtanrendjét különösen olyképen módosíthatta, hogy ifjaink a szokásos tanítási időn kívül legalább — este — taníthatók a tornázásban. Hogy téli tornacsarnokunk illetően misériái miatt a kellő szerekkel nem látható el, az magától ér-

tetődik. Van tehát luxusból egy földalatti dohos levegőjű deponitoriumunk a különféle elhasznált vén shalabachterek elhelyezésére. Nyári tornahelyünk már előnyösebb, úgy fekvésénél, valamint terjedelménél, bár játszó- és katonai rendgyakorlatok, s felvonulásokra elégtelen, kivált az utóbbira és játszó terül. Alakja kör, s mint ilyen alkalmatlan; jobb lett volna egy négyszögű hosszukás terület. A kör átmérője 18 méter. Területéből jókora darab elesik az azon felállított korlátok, s a tornaszerekhez szükséges oszlopok s egyéb faalkotványok miatt. Ez utóbbiakat is már két év előtt eltávolítottam, mert már elhasználtak és korhadt állapotban voltak. Hogy azóta új szerek és alkotványok nem állítottak fel, az azért van, mert a képezde internatusi és tanítói árvaházi épülettel tervezetük kiegészítetténi. S ha e terv, (mely elvben már elhatározott dolog) végre megoldást nyer, akkor oda terjed igyekezetem, hogy a használhatlan téli tornacsarnok kérdése is egy füst alatt megoldassék, s az említett épületekkel egyben egy modern tornacsarnok is felállíttassék. Addig tehát ez ideiglenes és mégis tetemes kiadással járó tornaalkotványok a nyári tornatérre mellőzendők.

A mi a korcsolyázást és uszást illeti, localis viszonyaink olyanok, hogy növendékeink mindkét ügyességre a helybeli korcsolyaegyleti jégpályán, illetve a Hernád-folyó uszodái helyiségeiben szert tehetnek. Azonban mint mindenben, itt is a pénz dirigál. Tanulóink általában szegények, s csak is az állami segélylyel tartathatják fel magukat. Ha a szűkmarku fedezet e két test-edzési momentumra is figyelemmel lenne, akkor olyképen lehetne intézkedni, hogy minden tanulóink obligative tanulna korcsolyázni és uszni, — (ez utóbbi különben Iglón a zord évszak miatt elmarad, s csak július augusztusban lép életbe) s a mérsékelt díjat az intézet fizetné az egyletnek

A tornázás szellemi részéről is — sajnos — csak kedvezőtlen lehet az utóbbi évekre kiterjedő információim. Mióta jó emlékezetű Rákóczy István zene-, tornatanárunk már majd 3 év óta megvált az intézettől, azóta a tornázás ügye képezdénken mostoha gyermeke

a Cultusministeriumnak. Sajnos, de így van. A magas ministerium és központi közegei szebbnél-szebb elvekkel, ideákkal, rendeletekkel árasztanak el minket, melyekben ékes szavakkal lesz hangsúlyozva, minő fontos állami és társadalmi kérdés a tanulók testi nevelése, egészsége, harczképessége stb. stb. — sőt elrendeltetik ez, az, amaz de a legfőbb dolog a nervus rerum gerandarum, — az rendesen elmarad, s azok a szép elvek légbe repültek, s a papíron maradtak. Ez a baj nálunk is. Eme fent említett derék tanárunk eltávozása óta a tornázás nálunk csak amolyan félkegyelmű. Két éven át részben ingyen, részben csekély díj mellett kellett intézetünkön a tornázást helyettes tanerő utján ellátni. Ezek is folyton váltakoztak. Tavaly kimondta a ministerium, hogy külön tornatanitót nem alkalmaz, hanem a tanári kar tagjai tartoznak a tornát heti óraszámuk keretén belül ingyen tanítani. Az öregebbek — ha különben szakszerűleg képesítve voltak erre — nem vállalkoztak. Elvállalta tehát egy buzgólkodó, de kontár kollegánk. Persze ebben nem volt köszönet. (Olcso húsnak hig a leve). S még ez is szerencse volt, hogy egy ifju, legényember vállalkozott. Különben „a heti óraszám keretén belül” olyképen kellett volna intézkedni, hogy a veteránoknak s s talán a komotusabb erőknek kellett volna kiállani a platzra, s ekként osztályonként más és más, talán négyen is lettek volna egyszerre akik bizonyára az ifjuság nem nagy épülésére tanították volna a tornázást. Mert hát igaz az, hogy a hajdu nem lehet harangöntő, s a szabólegény nem lehet kérékgyártó. Nem kedvezőbb sors várt a magasztos testi nevelésre a folyó tanévben is. Intézetünkön ugyanis két évi pauza után végre újra rendelt tanerővel lett betöltve a zenetanári állás, de a tornatanári megint nem. Ez utóbbit — újabb felsőbb rendelet szerint — megint a veteránoknak kellett volna ingyen ellátniok. Ez évre azonban — de csak ez évre — újra akadt egy nemesen vállalkozó ifju legénytanár, maga a zenetanár, a ki ezt a mostoha gyermeket, kiért senki sem akar fizetni, pártfogása alá vette, s ingyen pusztá ügybuzgalomból ápolja.

Ime ezek azok a miseriák, miket őszinte egyszerűséggel elmondhattam. Igazat mondtam el, talán csak nem török be a fejem!?

Arányi Antal
kép. igazgató.

Játékterek. *)

A magyar embernek természete, hogy mindent kezdeményez, de nagyon keveset végez. Kezdeményezni mindenki szeret, még az is, aki nem tud; de a kitarító munkára kevés ember vállalkozik.

Igy voltunk eddig a testi nevelés reformjával is. A reformereket egy darabig meg sem hallgatták, aztán kigunyolták, végül azonban mindenki reformernek mondotta magát, de nagyon kevesen dolgoztak s dolgoznak ma is a reformon.

Csáky Albin grófnak kellett a kultuszministeriumba költözni, hogy tíz évi lelkes irodalmi és társadalmi agitáció eredményeként, valóságban meginduljon az akció a testi nevelés reformálása érdekében s a rendszeres iskolai tornázás keretébe bevétessenek a versenyek, a játékok, a korcsolyázás és az uszás.

Hogy azonban a most gombamódra szaporodó sok kezdeményező reformer között eligazodjék a história, most midőn az új irány diadalra jutott és érvényesülni kezd, a történelmi igazság kedvéért föl kell említenünk, hogy az a férfi, a ki társadalmi téren első agitált a versenynek és a játéknak a testi nevelésbe való bevitele mellett, egy azóta elhunyt főúr, Eszterházy Miksa gróf

*) E közlemény eredetileg a „Nemzet” vezércikke volt s onnan vettük át.

volt. Ő volt az is, ki az első magyar játékkönyvre, a magyar labdajátékok összegyűjtésére pályadíjat tűzött ki.

Az a férfi pedig, a ki az állam részéről az első impulzust adta a testi nevelés reformjára, a ki magát Csákyt is megnyerte ez eszmének, az Berzeviczy Albert államtitkár volt. Az állami és társadalmi akció előkészítő irodalmi agitáció embereiről nem kell megemlékezni, mert gyakorlati értékkel az országra tulajdonképen csak az bír, hogy tényleg mi történik a testi nevelés emelése érdekében? S e kérdésre a tények egyszerű összegezése a következő: Trefort Ágost ötszáz forintot adott verseny-érmekre s egy rendeletet adott ki, melyben megengedte, hogy diákok is részt vehetnek sport-egyletek nyilvános versenyein; a közoktatási kormány részéről a parlamentben először Berzeviczy Albert államtitkár szólott a reform mellett; a cselekedetek sorozata pedig, melyekkel Csáky Albin gróf és államtitkárja eddig a reformon dolgoztak, a következő: a versenyt bevitték az iskolába; országos, kerületi és intézeti tornaversenyeket létesítettek; rendelet adott ki a játékok, a korcsolyázás és az uszás gyakorlására s most legujabban pályadíjt tűzött ki Csáky játékkönyvekre és a törvényhatóságokat fölhevítve játékterek létesítésére.

A mit eddig tettek, már azzal is új korszakot alkottak, mert megvetették az alapját az új irányu testi nevelésnek; hogy azonban ezen az alapon gyorsan tovább építhessünk, ahhoz még sok munka és sok pénz kell. Hátra van még a tornatanárok helyzetének szabályozása, mert három-négyszáz forinttal díjazott ideiglenes tanárokkal bajos a megduplázandó tornatanítási munkát elvégezteni. Hátra van a tornatanár-képzés reformja, az állami tornatanár-képezde föllállításával, mert nem kívánhatjuk oly tornatanároktól a korcsolyázás és uszás tanítását, a kik eddig azt maguk sem tanulták s hozzá nem is értenek. Hátra van a tantervi módosításokon kívül egész sereg részletes utasítás és szabályzat készítése, a melyek nélkül a régi tornatanárok legnagyobb része mit sem tud tenni. S végül előbb-utóbb be fog állani a tornafelügyelői rendszer behozatalának szüksége.

Minden további lépés próbaköve azonban az a fölhevítés, melyet Csáky Albin gróf most a törvényhatóságokhoz intézett a játékterek létesítése érdekében. Itt dől el, hogy a testi nevelés reformjáért hoznak-e anyagi áldozatot a törvényhatóságok és a társadalom? Mert e nélkül az állam, egyelőre legalább, nem bírja meg a reform költségeit.

Es e tekintetben egy kedvező jel már is mutatkozott. A pozsonyi iskola-igazgatók: Antolik, Jónás, Michaelis és Pirchala — méltók, hogy neveik följegyeztessenek — a Csáky fölhevítése után Pozsony intelligenciájához fordultak s ezt sikerült az eszmének megnyerni és a pozsonyi játéktér a törvényhatóság és magánosok áldozatkészségéből létre fog jönni. Ha az ország többi törvényhatósága is követi Pozsony jó példáját akkor lehet rá reménység, hogy — a társadalom segítvén az államot feladataiban — gyorsan végre lesz hajtva a testgyakorlati oktatás reformja.

Ha azonban a Csáky fölhevítésére a társadalom nem reagálna eléggé, akkor két módon lehetne még belevonni a társadalmat e közoktatási reformba. Az egyik mód az lenne, hogy azt a mozgalmat, a mit Berzeviczy Albert az országos közegészségügyi egyesület kebelében megindított, tovább fejlesztjük annyira, hogy a francia mintára egy játék- és verseny-egyesületet vagy ligát alakítsunk. A másik mód pedig az lenne, hogy a felnőttek testedzésére szolgáló torna- és különböző sport-egyleteket s a Hegedűs Sándor elnöklete alatt alakult tor-

naszövetséget hoznánk össze egy szövetségben vagy ligában s ez kiterjesztené működését a tanulók testedzésére is. Ezt a két tervet azonban esetleg még akkor is ki lehetne vinni, ha a törvényhatóságok már a Csáky főhivására is meghoznák áldozataikat.

A fődolog mindenre az, hogy a tanuló ifjuság nevelésére meg kell nyerni a nagy közönség érdeklődését és áldozatkészségét s erre az eszközöknek minden nemét igénybe lehet, sőt kell is venni. Mert Csáky és Berzeviczy elkövethetnek mindent hivatalos állásukban. kiadhatja a miniszter a legüdvösebb rendeleteket, világgá bocsáthatjuk a legszebb reform-eszméket, s a cél még sem lesz elérve, s a közoktatási kormány s az állam magára hagyatva dolgozik s a társadalom nem segíti a maga erejével.

Porzsolt Kálmán.

A Budapesti Torna-Klubnak gróf Hadik-Barkóczy Endre elnöklete alatt febr. 28-án este volt a nyolcadik évi rendes közgyűlése, melyen elnöknek gróf Hadik-Barkóczy Endrét, helyettes elnöknek dr. Ottó Józsefet, alelnöknek Bundsmann Jenőt választották meg. Választmányi tagok lettek: Effenberger Károly, Iszer Károly, Kankovszky Vilmos, ifj. Klein H. János, Liebesberg Gyula, Fassberger József, Schwarzmayer Lajos, Szögi Béla, Réty Menotti, Egerszeghy Mihály, Pozdech Gyula.

A budapesti (budai) tornaegylet a napokban igen fényes bált rendezett, mely az idén az egyetlen budai élite-bál volt. A budai tornaegylet, mely Kollár Lajos elnöklete alatt szépen virágzik s egyike az ország legelső sport-egyleteinek, a főváros budai oldalának abban a tekintetben is nagy szolgálatokat tesz, hogy a társadalmi életet élénkíti, a mit annál könnyebben tehet, mert tagjai sorában a budai intelligencia tekintélyes számban van képviselve.

A palicsi tornaversenyek a következő napokon tartatnak meg az asphalt angol versenypályán: május 1, 11, június 1, 29, július 2, 21, augusztus 6, 13, 15 és szeptember 10-én. Különös gond fog fordítani a veloczipéd, uszás és lawn tennis labdajátékra. Az Achilleion 60 díszesen bebutorozott szobával fogadja a versenyekre készülő athletákat, kiket három szaktanár oktat. Szubbotich Sándor titkár.

Tornacsarnok Győrött. A győri sportsmanek és tornászok körében, mint már többször említettük, mozgalom indult meg egy tornacsarnok létesítése érdekében. A napokban számos tekintélyes győri polgár ez iránt emlékiratot adott be Győr város törvényhatósági bizottságához, melyben kéri, hogy a város állítson föl az összes iskolák számára mintegy 25,000 frtért tornacsarnokot, melyben az alakulandó sportegyletek is helyet találhatnának.

A nemzeti tornaegylet a m. hó végén tartotta évi rendes közgyűlését, Hegedüs Sándor orsz. képviselő elnöklete alatt. Az igazgató választmány jelentését Bernáth Béla orsz. képviselő, egyesületi titkár terjesztette be.

Játszótér a mult században. A játszóterek létesítésének mozgalma alkalmából fölemlítik, hogy Kőszegen Coelesztin kőszegi kegyesrendi igazgató 1778-ban, tehát több mint egy századdal ezelőtt játszóteret kért és kapott az ifjuság számára a várostól. Az akkor még gyepes, fás vásártér volt a kiszemeit hely. Kérdés, hogy előhaladott korunk emberei találnak-és adnak-e majd helyet a mondott célra?

X. A Geitner és Rausch czég hirdetésére fölhiujuk olvasóink figyelmét.

LÖVÉSZÉT

Országos lövész-szövetség.

Szégyelhetik magukat lövészegyleteink! Van vagy 60—70 darab az országban s nem képesek egy szövetségben egyesülni. A budapesti polgári lövészegylet a mult évben megtette a lépéseket a rég tervezett s egy ízben „országos lövészegyesület“ czímen meg is alakult szövetség fölélesztésére, a fölhivást lapunk is közölte, s hogy annak mi lett az eredménye, arról Lakner János jegyző így referál a budapesti polgári lövészegyesület közgyűlésének:

„A mi az országos lövész egyesület ügyét illeti, a választmány több ülésen fáradozott ennek előmozdításával, — az összes magyarországi társegyletekhez meleghangú felhívást intézett, melyben őket az országos lövész egyesület magasztos céljaira figyelmeztetve — felhívja ennek támogatására, de kénytelenek vagyunk sajnálattal jelenteni a mélyen tisztelt közgyűlésnek, hogy ebbeli fáradozásaink sikert nem koronázta; a mai kor közönyével kell e téren küzdenünk, a mely közöny lehetővé teszi azt, hogy évenként vidéki társegyleteink közül többen a végfeloszlás sorsára jutnak, helyükbe ujak azonban nem keletkeznek. Ezen eléggé meg nem róható közöny daczára reményhetőleg a jövő választmány minden alkalmat meg fog ragadni az országos lövész-egyesület ügyét előmozdítani.“

A budapesti polg. lövész-egyesületnek márczius 9-án tartott ülésében a választmány által márczius 26-án délutáni 4 órára kitűzött rendes évi közgyűlésen felolvasandó s Lakner János jegyző által nagy gonddal szerkesztett évi jelentés szövegét helyben hagyta. Ez évi jelentésből vesszük át az országos lövész-szövetségre vonatkozó közleményünket.

A budai lövészek mozgalma. A budapesti polg. lövészegyesület kebelében Dr. Toldy László társadalmi mozgalmat indított Buda emelése érdekében. Buda egész intelligenciája csatlakozott az üdvös mozgalomhoz s a budapesti polgári lövész-egyesület kebeléből — a dunajbóparti városrészek érdekeinek előmozdítására kiküldött előkészítő-bizottság a medve-utcai polgári iskola nagy tornatermében folyó hó 12-én nagy értekezletre hívta meg nyolcz budai egylet képviselőit melyen a lövészegylet által előterjesztett emlékiratot tárgyalta. A lövészegyesület nevében ez értekezletre a meghívókat H a v a s Sándor fölloveszmester mint bizotts. elnök és L a k n e r János löv.-egyes. jegyző mint bizots. jegyző bocsátották ki.

CSÓNAKÁZÁS

Evezős szövetség.

A magyar evezős-egyesületek orsz. szövetsége május 12-ikén vasárnap délelőtt tartotta első évi közgyűlését. Bedő Albert min. tanácsos, orsz. főerdőmester elnöklete alatt. A jelentés hálás elismeréssel emlékezik meg Csáky Albin gróf, vallás- és közoktatásügyi miniszternek amaz intézkedéséről, a melylyel a szövetség idei evezős-versenyére — állami díj alapítására — 500 frtot utalványozott. A legközelebbi versenyekre a díjak már csak nem teljesen készen állanak. A szövetségzetbe ujabbán a győri csó-

nakázó-egyesület is belépett. Főlemlíti a jelentés, hogy a tiszai regatta-szövetség Szegeden a mult év július havában evezős versenyt rendezett s közli a közgyűléssel ennek lefolyását. A szövetség bevételei 1892. év végéig 205 frtot, a kiadásai pedig 127 frt 47 krt tettek ki. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette s azután a választásokat ejtette meg, Elnök lett: Bedő Albert; alelnök: Rónay Jenő (Nagy-Becskerek); választmányi tagok: Nyilassy Pál (Szeged), Kovács Aladár (Temesvár), Krise Miklós (Arad), Fülepp Kálmán (Budapest), Halászy Jenő dr. (Budapest), Hauser Adorján dr. (Budapest), Perger Ferencz (Budapest).

Győri csónakázó egyesület.

Győrből írják 5-éről az ottani csónakázó egyesület közgyűléséről:

Mióta a győri csónakázó-egyesület fennáll, pedig annak 16 éve, még nem volt a közgyűléseken akkora érdeklődés tapasztalható, mint az idén. Arra nem volt még eset, hogy 78 szavazat szerepeljen a közgyűlésen, mint ma történt.

A mozgalmas közgyűlést Mihálkovich Tivadar elnök nyitotta meg, a szokatlan nagy érdeklődést megköszönve. A napirend előtt szükségesnek tartja előrebocsátani, hogy az élénk mozgalom, a mely a tisztújítás ügyében keletkezett, már-már a surlódásig jutott és egyöntetű eljárásban megállapodni nem lehetett. E szerint ezuttal két párt áll egymással szemben s most csak az a bizonyos, hogy az egyik legyőzött marad. (Derűltség.) Elnöki s az egyesület első elnökétől öröklött hagyományos kötelességének ismeri az egyesület tagjait felkérni, hogy a legyőzöttest alkotmányos megnyugvással fogadják s azontul tartsanak össze egy közös cél megvalósítása, az egyesület felvirágztatása érdekében. (Helyeslések.)

Az évi jelentés elfogadása után a számvizsgáló-bizottság jelentését vette tudomásul a közgyűlés.

A számvizsgáló-bizottság javaslatára a közgyűlés a pénztárkezelés egyszerűsítésére bizottságot küldött ki, melynek tagjai Feldinger Jenő, Huber Dániel, Huszár Béla, Legény Béla dr., Ruby Mirosláv és Stuller József.

Következett a tisztújítás. Mihálkovich Tivadar a maga és az egész tisztikar nevében leköszönt.

A szavazatszedő-bizottság elnökévé Zechmeister Károlyt, tagjaivá Bohuss Teofil és Uhrin Imrét választották.

A szavazás előtt Zechmeister Károly kir. tanácsos felveti a kérdést, hogy az alapszabályokban az igazgatói és művezetői tisztségek benn vannak-e?

Kautz Gyula dr. titkár felvilágosításul előadja, hogy a tervezetben ezen tisztségek fel vannak véve, de az alapszabályok jóváhagyva nincsenek.

Hosszabb vita keletkezett ezen kérdés folytán, végre a közgyűlés 45 szóval 30 ellen elhatározta, hogy e két tisztséget is betölti.

Ezután megkezdődött a titkos szavazás. Jelenvolt 44 tag, 34 meghatalmazással s így 78 szavazat lett beadvá. A választások eredménye a következő:

Tisztikar: elnök Mihálkovich Tivadar (egyhangulag), igazgató Hets Antal, művezető Carrier János, pénztáros Ruby Mirosláv, titkár Kautz Gyula dr. — Választmány: Major János, Haják Antal, Veöreös Boldizsár, Németh Károly, Mihályfi Ferencz, Fischer Gyula dr. és Huszár Béla póttagok. — Becskereki bíróság: Zoltán Géza, Mihálkovich Tivadar, Zechmeister Károly, Németh Károly dr., Szabó István. — A közgyűlés komoly része ezzel éjjel 11 óra tájban befejeződött. Következett a kedélyes része, a barátkozás és multság kifogyhatatlan tárgysorozatával.

Bedő Albert jubileuma. Bedő Albert miniszteri tanácsos a Nemzeti hajós egyesület elnöke a mult héten ünnepelte negyedszázados hivatali jubileumát, mely alkalommal a kormánytól kezdve a sportsmanekig számosan elhalmozták tiszteletük kifejezésével. Bedő érdemeinek méltatására a mi lapunk kerete ugyan szűk s meg kell elegendünk azzal, hogy rövid szavakban mi is üdvözljük a magyar közélet e kiváló jelesét, kinek a nemzeti hajós egyesület egy küldöttsége Szohner Lajos vezetése alatt díszes albumot nyújtott át.

A Neptun budapesti evezős egyesület fényesen sikerült táncszertélyt rendezett e hó elején a terézvárosi kaszinó termében. A derék evezősök épp oly kitarással táncoltak az éjjel, mint a mily kitarással küzdöttek Bécsben a nagy nemzetközi díjért a nyári csónak versenyen. Az estélyen ott volt Hieronymi Károly belügyminiszter, a ki tiszteletbeli elnöke az egyesületnek. Az első négyest nyolcvan pár táncolta.

Sportklub. Játékok. Koresolyaegyesület.

Torda, márcz. 13.

Tordán élénk mozgalom indult meg a sportélet s a testi nevelés fejlesztését illetőleg. Egy sportklub alakult Borbély György bajnok elnöke alatt, s már az első körösvényre 20-án léptek be. Kirándulásuk, labdajátékok, uszás, vivás, torna üzése az egyesület célja.

A polg. isk. tanestülete pedig Varga Dénes igazgató indítványára városi játszótér létesítésében fáradozik. Tordára nézve a játéktér kérdés annyival is inkább nagy fontosságú, mert e nagy környékű megye székhely daczára 15 iskolája 1200 iskolába járó tanulójának egyetlen tornacsarnokkal se rendelkezik, az iskolaudvarok pedig még a saját iskolabeli tanulósnak se elég tágasak. A megyei tanítótestület is élénken felkarolta az iskolai játékok ügyét, a vidéki iskolák tanítóit is felszólítja játékok üzésére s a gondnokságok, illetve iskolaszékek útján beszerezni kéri Porzsolt Lajos, Magyar labdajátékok s Dr. Kiss Áron Magyar gyermek játékok című műveket.

A koresolyaegyesület tagjai a lefolyt idényben 172-re szaporodtak s daczára alkalmas váróterem helyiség építéséhez a városnak adott 500 frt tavalyi kiadásnak, az idén nagyobb szobaberendezéseket tehetett s még így is vagyona közel 200 frt. A tanulósnak pedig jegyeik árának $\frac{2}{3}$ -adnyira leszállítása folytán nagy számban ösztönölte el a pályát. Versenyt az idény végén több ízben beállott kedvezőtlen idő miatt nem tartottak.

Volenszky Gyula.

Zsombolyai atletikai élet.

A „Zsombolyai Athletikai Club” 1892. évi deczember hó 26-án tartotta évi rendes közgyűlését, gf. Csekonits Sándor elnöke alatt. A másfél évről szóló elnöki jelentés szerint az egyesület belélet most az év végén indult nagyobb pezsgésnek. Anyagi tekintetben: A club 400 frtnyi tiszta alaptőkével bír, s szaporodó fölszereléssel.

A tagok száma összesen 74; ebből: 1 tiszteletbeli, 21 alapító, 14 pártoló, 38 rendes tag.

A tisztkart következően alakította meg a közgyűlés: ismét elnök gf. Csekonits S., alelnök: Tibor M., titkár: Strosz B., pénztáros: Krausz P., jegyző: Halm János, lett egyhanglag.

Választmányi tagok lettek: Ackermann J., Babics J., Büttner G., Hetey K., dr. Strosz E., Kolbusz J., ifj. Várnay J. és Wiszkidenszky G.

A számvizsgáló bizottságba: Ackermann M., Bérczy S. és Pick R. választottak.

Végül még néhány szó a jégsportról.

1892. november 28-án nyílt meg a club jégpályája, melyen azután élénk iringálást folytattak e sport kedvelői egészen 1893. február 9-ig, vagyis összesen 74 napon. A jégpályát 45 felnőtt és 69 diák (lány, fiu vegyest) használta. A gyereksereg természetesen kitett magáért; mind ott sürgött a jég hátán, egyre döntve föl a kezdő korcsolyázó hölgyeket; volt is panasz bőven! Tavaszra válik lassanként az idő, s a hó eltűntével föltűnik a „lawn tennis” meghonosításának terve, hogy sikerül-e, az még a jövő titka.

S-s.

A kardvívás oktatása.

Irta: Chappon Károly.

A kardvívás oktatása kétféleképpen történik és pedig: egyenként s csoport vívásban.

Az egyenként való vívás-oktatásnál a tanító viv a tanítvánnyal s mint ellenfél áll vele szemben.

A csoport vívásnál pedig a tanítványok 2 sorban állanak egymással szemben s a vágásokat, védekeket vezényszóra viszik ki.

A tanítónak arra kell különös figyelmének lenni, hogy a kezdő tanítványok úgy a vágásokat, védekeket, mint a különböző mozdulatokat a lehető tökéletességgel tegyék meg.

Az eléggé begyakorolt tanítványoknál pedig már arra is sulyt kell fektetnie a tanítónak, hogy nemcsak szabályosan vágjanak, védjenek s vigyék ki a mozdulatokat, hanem, hogy gyorsan — egész kitoréssal — vágjanak s gyorsan védjenek.

A tanítást a kezdő tanítványoknál a kard leírásával, állás megmagyarázatával, s a testrészek beosztásának megismertetésével kell kezdeni s így haladni tovább fokozatosan.

A csoport vívásnak kezdő s még gyakorlatlan vívóknál való használatát nem tartom helyesnek, mert ebből nem tanulnak egyáltalában semmit, sőt határozottan romlik a vívó, mert kellő figyelembe itt egyes vívó nem részesülhet, úgy mint abban az esetben, ha a tanító akár egy pár vívót állít fel, akár pedig maga viv vele, s ebből kifolyólag csak annyiban kell ezt elővenni a kezdőknél, a mennyiben általa a kezdő vívók kitartását növelhetjük.

Vigyázni kell nagyon a tanítónak a kezdő vívóknál észlelt aprólékosabb hibákra s óvni kell őket azoktól.

A mi pedig a kezdő vívóknak akár kezdőkkel, akár gyakorlott vívókkal való összeállítását illeti, arra nézve csak azt mondhatom, hogy egy tanító se állítsa a kezdő-

ket addig össze akár haladókkal, míg minden szükséges előtanulmányon át nem ment velök.

Sőt még ezután is először a tanító vivjon meg a tanítvánnyal s ha elég gyakorlottságot ügyességet észlel nála, úgy az egész test vágás és védekekben, mint a kéz vagy kar vágásokban védekekben csak akkor bocsássa össze vívni egy másik, de — igen ajánlatos — csakis nája jobb vívóval.

A kéz vagy kar vívást azonban megengedheti a tanító a kezdőknél, mielőtt ennek elemeivel megismerkedtek, mert ezáltal a vívók csuklója erősödik s a rövid vágásokat is legkönnyebben elsajátítják.

A ki azonban már eléggé gyakorlatában van az egésztest vívásnak is, az ne gondolja, hogy a lecke vívást félbe hagyhatja, sőt időnként tanácsos, hogy azt elővegye, mert a szabályos vívás gyakorlatából ez által nem jön ki.

TÜZOLTÓ SPORT.

A tordai önkéntes tűzoltó-testület parancsnoksága közelebb gyűlést tartott Dulló János főparancsnok elnöke mellett, melyen jegyzőkönyvbe vették a tűzoltóbal fényes eredményét, köszönetet mondva a rendezőknek. Tárgyalták továbbá a városi tanácsnak egy végzését.

A tűzoltás az iskolában. Az áll. középipartanodában Budapestben a tűzoltás előadása márczius 1-én vette kezdetét. Az előadásal Breuer Sz. bizatott meg.

A moóri önk tűzoltó egyesület a napokban tartotta közgyűlését. A parancsnokság évi jelentése tudomásul vétele után a választást ejtették meg a következő eredménnyel: Elnök: Kovács Sándor főszolgabíró; főparancsnok: Buder József, alparancsnok: Wiedler Béla, titkár és segédtsízt: Ulecz Nándor, osztály parancsnok: Hajós József, I. mászpáncsnok: Flatsker György, II. mászpáncsnok: Kocsis János, I. szivattyú id. Metzger Ferencz, II. szivattyú. Szing György, pénztárnok: Korb Mihály, szertárnok: Gippert György, ügyész: dr. Heumann József, orvos: dr. Blau Lipót, építész: Mayer Antal. Választmányi tagok: Reicn Alajos, Gansl Mór, Körmeny Sándor, Kovács István, Steiner Márton, Vértesaljai Vértessy György, Farádi István, Leimetzter Gyula, Pisch József, Frey György, Kaás Alajos, Frey János.

Gróf Batthyány Zsigmond ur 10 frtot ajándékozott az ujonnan alakított vaspolonyi önk. tűzoltó egyesületnek.

A nagy-kanizsai önk. tűzoltó-egyesület díszes és tágas őrtenyájánál hiányzott a mászó-gyakorlathoz szükséges torony, most ez is megépül, melynek készítéséhez e héten hozzáfogtak.

A nyirgyházai egyesület új őrtenyát kapott az új városháza udvarán, a hol 2 órszoba, két kapus, szertár és 16 lóra való istálló rendeztetett be. Órséget mindennap 3 fizetett és 3 önkéntes tag teljesít felváltva egy önk. és egy fizetett őrparancsnok alatt.

X. Sigmund József útleletét (Budapest, városház-utca 2—4) a sportvilág figyelmébe ajánljuk. Az összes sportnemekhez szükséges ruházati cikkek u. m. verseny és training ingek, nadrágok, sapkák és cipők legnagyobb raktára. Az iskolai tornázás összes ruházati kellékek Flannel ingek Lawn tennis cipők, különlegesség: Prince of Wallis férfi-övek.

KORCSOLYÁZÁS.

A budapesti korcsolyázó egyesületnek a fővároshoz intézett s mult számunkban ismertetett kérvényét a pénzügyi és gazdasági bizottság a napokban tárgyalta s meg lehetős szükkeblüsséggel fogadta. Az egyesület ugyanis azt kérte, hogy a főnálló szerződésai egyesitessenek s 40 évi időre hosszabítsanak meg. Az egyesület palotaszerű épületet akar építtetni, a melynek költségei 40 év alatt lesznek törleszthetők. A mérnöki hivatal javaslatát, a mely szerint a szerződés harminczöt évre lenne megadható — a sétányügyi bizottság gazdasági albizottsága is elfogadta. Mert a pénzügyi és gazdasági bizottság szavazás utján a 30 évi idő megadásához járult hozzá s kívánja, hogy a megváltás joga a főváros javára biztosítottassék; ez a 11-ik évtől kezdve köttessék ki, úgy, hogy az egyesület egy-egy évre 3300 frtnyi kárpótlást kap. A szerződéses idő 1894. május hó elsején kezdődik. A főváros a bruttó jövedelemben részesedik. — A város atyái egyet felejtettek el ugyanis: azt, hogy nem nyereszkező, hanem közhasznu egyesület állanak szemben.

VADÁSZAT.

A huszti (máramaros m.) vadásztársaság egy évi életéről Petrovits Lajos vadászmeister (kir. jbiró) febr. 22-én számolt be. Évi jelentéséből a társulat működésére nézve a következőket közölhetem: A tagok száma ez idő szerint 17. Ezen kívül van a társulatnak felesketett, s vadásznaplóval ellátott vadőre. Alapszabályai az illetékes minisztériumhoz felterjesztettek. A mult év vadászati eredménye a következő: 3 őz, 2 vad-disznó, 50 mezei nyul, 2 vadlud, 4 vadrucza. Értékben: 92 frt 40 kr. Kártékony vadak közül lövetett: 6 róka, 4 görény, 1 bagoly, 6 varju, szarka. Értéke 17 frt. Tehát az érték főösszege: 109 frt 40 kr. Az eredmény nem nagy, de tekintve azon körülményt, hogy az előző időből eredőleg a kibérelt vadászterület vadállománya csaknem teljesen kipusztult: a vadásztársaság létrejöttén csak örvendhetünk, mert ennek hasznos működése a vadállomány gyarapítása mellett nemcsak az ebből folyó több irányu nemzetgazdasági célnak, hanem a baráti érzések ápolásának és hatalmas mértékben fog megfelelni. — Kerekes Sándor, v. társ. tag.

X. Klösz György fényképészeti műintézet Budapest. V. hatvani utca 18. sz. 1-ső emeleten. Telefon állomás Elvállal mindennemű fényképi felvételeket, többszörösítéseket gépekről, ipar- mű- és tantárgyakról, s. a. t. Photographia, cinkographia, fénynyomat, autographia, fénymásolat.

USZÁS.

Első magyar uszó-egyesület. Hadik Sándor gróf vezetése alatt, a fővárosi testvérsport egyesületek legjobb erői elhatározták, hogy az uszás sportjának nagyobb mérvű terjesztése, uszóversenyek rendezése cél-

jából megalakítják az „első magyar uszó egyesület.” Az alakuló közgyűlés már e hó 25-én fog megtartatni. Érdektődők a Batori kávéházban levő ideiglenes irodában nyerhetnek közelebbi értesítést.

VELOCIPÉDEZÉS.

Uj veloczipéd egyesület alakult, az Ujpesti Kerékpár-Egyesület, melynek helyisége: Ujpest, Károly-u. 21. Kerner Gyula az elnök és Silbinger Mór a titkár.

Hogy lettem én veloczipédistává.

Elbeszéli: Lovas (Röszler) Gyula.

Athléta vagyok, tisztelt uraim, miből az következik, hogy jó veloczipédistának is kell lennem.

Azonban nagyon tévednek, ha ezt hiszik, mert biz én athléta voltam, daczára egész a legutóbbi őszig mély áhitattal bámultam az olykor előttem vágatató veloczipédistákat, a nélkül, hogy jó magam is gépre ültem volna.

Hígyjék el tisztelt uraim szivesen felültem volna, ha lett volna gépem, de mert nem volt, kénytelen voltam ismerőseim rossz viczeit elnyelegetni. Sőt túrnóm kellett hogy athléta voltomat is kétségbevonják.

Éreztem, hogy bűnös vagyok, de nem voltam képes jóvátenni bűnömöt, bár az akarat megvolt bennem hozzá. Azonban sajnós! akarattal nem lehet veloczipédet venni, ahhoz más is kell, pénz, nekem pedig mennél töb volt az akaratom, annál kevesebb volt a pénzem s így akarva nemakarva megmaradtam gyalogos athlétának.

Azonban beláttam, hogy nem maradhatok az sokáig és nemcsak ébren de álmaimban sem volt már nyugtom a veloczipédező athléták csengőjének és kürtjeinek hangjától s így megérlelődött bennem a gondolat, hogy okvetlenül veloczipédet veszek.

Mikor azonban a gondolat megvalósítására került a dolog megint ott voltam a hol a mádi zsidó mert mint fentebb is említettem — nem volt pénzem.

Elhatároztam tehát, hogy zálogba teszem aranyóráim és gyűrűmet — hisz megteszi azt más athléta is, — de a fentnevezett tárgyakat már egy év előtt becsaptam és fizettem értük a kamatot s így ezen elhatározásomat sem valósíthattam meg.

Én tehát még mindig gyalogos athléta voltam, — és az volnék tán még ma is, ha meg nem könyörül rajtam az athléták Istene.

Mikor ugyanis az uj iskolaév kezdődött, honnét-honnét nem egy Bukovay Abszpi került ide a mi jogakadémiánkra, ki a többi holmijai között egy szép Safety-t is hozott magával. A gép szép volt, öröm lehetett ráülni, de hiába lestem napokon keresztül, mikor fog az utczán nyargalni Bukovay csak gyalog mutatta magát, mivel legmélyebb megvetésemet ébresztette fel maga iránt.

Végre egy nap, amint az est homályában a már néptelen sétatéren bolyongtam nagy meglepetésemre ott találtam Bukovayt, a mint kétségbeesetten erőlködött a Safety-re felülni, mi azonban sehogy se akart sikerülni s hol egy fának hol meg egy padnak rohant, a mint a felhágón álva lögdöste odább a gépet.

Szinte megesejt rajta a szívem.

Végre valahogy sikerült nyeregre ugrania, csakhogy lábai nem tállták a pedált és oly szerencsésen fordult a sétatér mellett elhuzódó oárkba, hogy az arcza bőrén jókora folytonossági hiány keletkezett.

A tragikus eset harsány kaczajra fakasztott, mint Bukovay meghallva elém állt és fenyegetve szólt:

— Ne nevéssen, mert levágom a fülét.

— Az enyémet?

— A magáét!

— De könnyü azt mondani.

— Nemcsak mondom hanem megis teszem.

— De csak úgy ha megengedem:

— Nem kérek engedelmet.

— Nem is adnék. Hahaha! de sáros a ruhája.

— Mit? még csufolódik? Ide a névjegyét!

— Holnap elküldöm a segédeimet.

— Tessék csak aztán elküldje őket.

Bukovay előrántott egy szál gyufát és annak a fényénél elővasta a névjegyét, melyen Isten kegyelméből 50 krért kapott nevem, Herkulesi Adolár pompázott, aztán felkiáltott:

— Maga az a hires athléta?

— Melyik?

— Amelyiknek nincs veloczipédje.

— Éreztem, hogy elpirult az arczom és szégyenkezve feleltem:

— Én vagyok.

(Vége következik.)

MEGHIVÁS

a „Magyar ipar- és kereskedelmi bank részvénytársaság“ részvényeseinek 1893. március 24-én délután 4 órakor, Budapesten az intézet saját helyiségében (Nádor-utca 4. szám alatt) tartandó

II. RENDES KÖZGYÜLÉSÉRE.

NAPIREND:

1. Az 1892. évi mérleg és igazgatósági jelentés előterjesztése;
2. A felügyelő-bizottság jelentése;
3. A tiszta nyereség mikénti felosztása iránti határozat;
4. Az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak adandó felmentvény iránti határozat;
5. Alapszabály módosítások;
6. Az igazgató-tanács kiegészítése;
7. A felügyelő-bizottság tagjai számának meghatározása, ezen tagok megválasztása és javadalmazásuk megállapítása.

Azon t részvényesek, a kik a közgyűlésen személyesen, vagy meghatalmazott által résztvenni kívánnak, felkérelnek, hogy részvényeiket a le nem járt szelvényekkel együtt **Budapesten** a társaság pénztáránál, vagy **Bécsben** a Wiener Bank-Verein-nél, ugyanott díjmentesen rendelkezésükre bocsátott consignatiók kíséretében, legkésőbb 8 nappal a közgyűlés megtartására fent kitűzött határidő előtt, tehát bezárólag 1893. március 16-ig letenni sziveskedjenek.

A letett részvényekről elismervény és a közgyűlésen való részvételre szóló igazolási-jegy állittatik ki. Minden 25 darab letett részvény egy-egy szavatra jogosít.

Ha valamely részvényes más szavazatképes részvényes által kívánja magát képviseltetni, ugy az erre vonatkozó meghatalmazást az igazolási-jegy hátsó lapján kitölteni és aláírni tartozik.

Senki sem bírhat 100 szavazatnál többet, sem saját nevében, sem meghatalmazás útján.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg, a közgyűlés elé terjesztendő jelentéssel együtt, a közgyűlést 8 nappal megelőzőleg a társaság irodájában közzététtetik. Budapest, 1893. március 3.

Magyar ipar- és kereskedelmi bank részv.-társ.

FÖLDESZ L.

puskaműves Budapest, Muzeum-körút 9 szám.

ajánlja jó hírnevű

fegyvereit

kezeség mellett, továbbá mindennemű **revolvereket** és teljes **vadászfelszereléseket**. Árjegyzékek kívánatra ingyen küldetnek, javítások legolcsóbban számittanak.

KARLSBADI
cipő-külön-
legességek.

Kajári
Dezső

Budapest, Dorottya-utoza 8. szám a.

Ajánlja legdusabb választékban

férfi-, női- és gyermek-cipő-áruit
a téli idényre

a legolcsóbb árak mellett. — Különös ágyelemmel **korcsolya-, velocipédező-, turista és hegymászó tornaczipőket, vadász csizmákat**

mindennemű bőr- és vászonból urak, hölgyek és gyermekek részére, ugymint: tisztli cipők, galoschnik vagy gumi cipők, ugy szinte vizmentes cipőket és **kényes lábra különlegességeket** nagy választékban raktáron tart.

Vidéki megrendelések mérték vagy minta-cipő szerint leggyorsabban cszközöltetnek.

Aranyérmek, diszkereszt és diszoklevél.

A gróf Esterházy Géza-féle COGNAC

orvosi tekintélyek által ajánlva, felette kellemesen és jól izlik, minőség tekintetében bármelyik francia gyártmánnyal versenyezhet, — ára pedig sokkal olcsóbb.

KÜLÖNLEGESÉG. *** COGNAC

mindenütt kapható.

A mi cognacunk tiszta borból van finomítva, minden idegen anyag hozzááttele nélkül, miért is **járványos betegségek**nél kitünő eredménnyel használtatik

központi iroda:

Budapest, Kúlvó váczli-út 23.

A gr. Esterházy-féle cognac-gyár igazgatósága

ANGYALFÖLD.

A forgalomban levő valódi francia cognacokkal vétekezhettek. Szakértő vélemény:

csak akkor valódi, ha a sértelesen dugón ez az égetett felírás van "Gróf Esterházy Géza."

Lipese, Bordeaux, Nizza, Páris és Berlin.

Alapítottott

1850. évben

Ö Felsege a király legmagasabb személyes elismerése! Minden verseny alkalmasával legelső érmekekkel tüntetett!

Cs. és kir. szabad. Chemiatechnikai labororium, hectograf-, gumniáru és **KAUTSCHUK BÉLYEGZŐ-GYÁR** erömütáni és véső műintézet mindennemű irodai szükségletek gyára

vegyész **TINTNER J. E.** mérnök

A felséges kir. család több tagjának, ugyszint a legmagasabb bel- és külhoni hatóságok, előjáróságok, intézetek stb. szállítója. Budapest, Kigyóter 2. szám. — Bécs, V. Krongasse 6, saját házában.

Magyar Jelzálog-Hitelbank.

HIRDETMÉNY.

A Magyar Jelzálog-Hitelbank 1. cz. részvényesei az 1893. márczius hó 27-ik napján déli 12 órakor a bank helyiségeiben (V. ker., Erzsébet-tér 9. sz. a.) tartandó

XXIV. rendes közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívatnak.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése.
2. Az 1892. évi mérleg. előterjesztése és a fölmeatvény megadása.
3. Határozathozatal a tisztanyereség hovaforrditása iránt
4. Alapszabályok módosítása.
5. A felügyelő-bizottság megválasztása.

A részvények letehetők:

BUDAPESTEN: a bank főpénztáránál (V. ker., Erzsébet-tér 9. sz. a.) és a Magyar Lesz. és Pénzváltóbanknál. az Union-Banknál.

BÉCSBEN:

PÁRISBAN: a «Société générale pour favoriser le développement du Commerce et de l'Industrie en France» című banknál

Az igazgatóság.

Alapszabályok kivonata:

20. §. 10 teljesen befizetett részvény vagy 20 részvény-jegy tulajdona egy szavazatra jogosít.

21. §. Részvényesek, kik szavazójogukkal élni akarnak. kötelesek a közgyűlés összeülte előtt legalább 8 nappal részvényeiket térítvény mellett letéteményezni.

A letéteményezés a bank pénztáránál, vagy más, a hirdlapokban kijelölt helyeken eszközöklendő.

22. §. A szavazójog személyesen vagy meghatalmazott által gyakorolható. Meghatalmazás csak részvényesnek adható.

Testületek, intézetek és kereskedelmi cégek, továbbá nők és kiskorúak a közgyűlésen törvényes képviselőjük által vehetnek részt, ha azok különben részvényesek nem volnának is.

Azoknak, kik szavazójogukat igazolták, a részvények és az utánok járó szavazatok számának megjelölésével ellátott igazoló-jegyek adatnak ki.

A részvények a részvényes által sajátkezüleg aláírandó jegyzékbe számszerű sorrendben, és pedig a Magyar-Jelzálog Hitelbanknál 1, minden egyéb letéthelyen 2 példányon bejegyzendők.

A letéző a letett részvényekről térítvényt nyer és a részvények annak idején, a közgyűlés megtartása után csakis ezen térítvény visszaadása mellett fognak neki kiszolgáltatni.

Az 1892. évi mérleg és jelentés 1893. márczius hó 19-től kezdve a 1. cz. részvényesek rendelkezésére áll

Porzsolt Ernő

épitési irodája

elvállal mindennemű építkezéseket, tervek készítését és kivitelét: palotákat, bérházakat, nyaralókat, tornacsarnokokat, csónakdákat, versenypályákat stb.

Budapest, V. Kálmán-u. 15/b.

Tiszta vér az egészség!

Titkos betegségek, sömör, kiütések, halványág, általános lankadság, gyöngeség eltűnnek, egészséges vér mellett. Biztosítjuk a gyökeres eredményt. a mi módszerünk használata mellett.

Tudakozódásoknál válaszbélyegek melléklendők.

Office „Sanitas“ Paris

30 Fauborg Montmartre.

GEITTNER és RAUSCH

BUDAPEST,

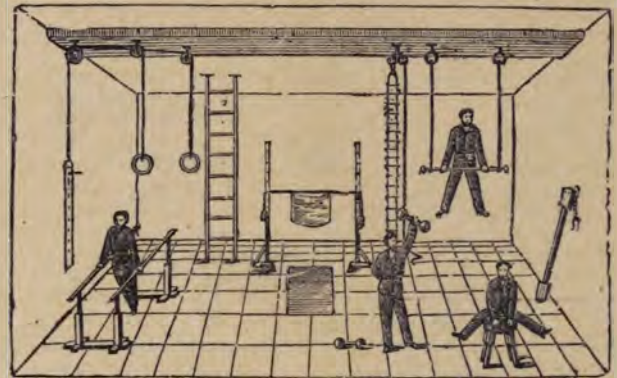
VI. kerület, Andrassy-út 8. szám.

Ajánlják nagyválasztékú

torna-eszközeiket,

szoba- és szabadbani tornászathoz sulyzók (Hanteln) tornabotok, nyújtók, létrák, mászó és ugrókötelek stb. tornatermek, felszerelése előírás szerint.

A Kneip-féle vizgyógymóddhoz a szükséglendő cikkek raktáron tartatnak és a legjobb kivitelben szállítottatnak.

Háztartási cikkek nagy választékú raktára.

Budapesti közuti vaspálya-társaság.

Hirdetmény.

A Budapesti közuti-vaspálya társaság

XXVIII.

rendes közgyűlése

f. évi márczius hó 25-én, délelőtt 10 órakor, az evang. iskola-épület dísztermében (IV. ker., Sütő-utca 1. szám) fog megtartatni.

Napirend:

1. Igazgatósági évi jelentés; előterjesztése az 1892. évi zárszámadásnak és mérlegnek, és a felügyelő-bizottság erre vonatkozó jelentésének; az osztalék megállapítása; határozat a felmentvény megadása érdemében.
2. Előterjesztések a hálózat kiterjesztése tárgyában.
3. Netaláni egyéb indítványok a t. c. részvényesek köréből, a mennyiben alapszabályszerűen (8 nappal a közgyűlés előtt írásban) fognának az igazgatóságnál bemutatatni.

■ Szavazati jogot adnak a társaság közgyűlésein (alapsz. 15. és 20. §§.) egyaránt a társaság részvényei s illetőleg élvezeti jegyei, ha legalább négy nappal a közgyűlés előtt az igazgatóságnál letéteményeztetnek; de a névre szóló részvények és élvezeti jegyek csak annyiban, a mennyiben a részvény-könyvben 45 nap óta vannak a letézők saját neveire írva.

Felkéretnek tehát a t. c. részvényes urak, kik a jelen közgyűlésben résztvenni óhajtanak, miszerint a címleteiket, a szelvényekkel, együtt, bezárólag f. évi márczius 21-ig az igazgatóságnál (VI. ker., Andrassy-út 9. sz.) d. e. 9-12, d. u. 4-5 óra között térítvény mellett letenni méltóztassanak, hol a szavazási igazolványokkal egyidejűleg az előterjesztendő zárszámla és mérleg, valamint a felügyelő-bizottság jelentése is lesz átvehető.

Budapest, 1893. márczius hó 6-án.

Az igazgatóság.

(Utánnymot nem díjaztatik.)